

Malý katechismus katolické víry

sestavil a zpracoval
P. Martin Ramm FSSP

*překlad podle 5. vydání z Thalwil 2008 s nablédnutím
a doplněním z 8. a 11. vydání*

S církevním schválením k tisku pro původní německé vydání.

Obsah

Předmluva

Úvod

1. část: O VÍŘE

2. část: O PŘIKÁZÁNÍCH

3. část: O PROSTŘEDCÍCH MILOSTI

Modlitby

Seznam biblických knih a jejich zkratek

Starý zákon

Gn	1. Mojžíšova (Genesis)
Ex	2. Mojžíšova (Exodus)
Lv	3. Mojžíšova (Leviticus)
Nu	4. Mojžíšova (Numeri)
Dt	5. Mojžíšova (Deuteronomium)
Joz	Jozue
Sd	Soudců
Rt	Rút
1 S	1. Samuelova
2 S	2. Samuelova
1 Kr	1. Královská
2 Kr	2. Královská
1 Pa	1. Paralipomenon
2 Pa	2. Paralipomenon
Ezd	Ezdráš
Neh	Nehemjáš
Est	Ester
Jb	Jób
Ž	Žalmy
Př	Příslolí
Kaz	Kazatel

Pís	Píseň písni
Iz	Izajáš
Jr	Jeremjáš
Pl	Pláč
Ez	Ezechiel
Da	Daniel
Oz	Ozeáš
Jl	Joél
Am	Ámos
Abd	Abdiáš
Jon	Jonáš
Mi	Micheáš
Na	Nahum
Abk	Abakuk
Sf	Sofonjáš
Ag	Ageus
Za	Zacharjáš
Mal	Malachiáš
Tób	Tóbijáš
Júd	Júdit
Mdr	Knihá moudrosti
Sír	Sírachovec
Bár	Báruk
1 Mak	1. Makabejská
2 Mak	2. Makabejská

Nový zákon

Mt	Matouš
Mk	Marek
L	Lukáš
J	Jan
Sk	Skutky apoštolské
Ř	Římanům
1 Kor	První list Korintským
2 Kor	Druhý list Korintským
Ga	Galatským
Ef	Efezským
Flp	Filipským
Ko	Koloským
1 Te	První list Tesalonským
2 Te	Druhý list Tesalonským
1 Tm	První list Timoteovi
2 Tm	Druhý list Timoteovi
Tt	Titovi
Fm	Filemonovi
Žd	Židům
Jk	List Jakubův
1 P(t)	První list Petrův
2 P(t)	Druhý list Petrův
1 J	První list Janův
2 J	Druhý list Janův
3 J	Třetí list Janův
Ju	List Judův
Zj	Zjevení Janovo

Předmluva

Co bychom si mohli myslet o matematikovi, který nezná malou násobilku? Nebo o dopravním policistovi, který nezná základní dopravní předpisy.

Mnoho katolíků je dnes velmi vzdáleno obsahům jejich víry. Neznají ani „malou násobilku“, natož „dopravní předpisy“ křesťanského náboženství. Spasitelná zvěst Ježíše Krista nehraje v jejich životě žádnou velkou úlohu. To je smutné!

Teprve dosažené poznání o víře nechává katolickou víru v celé její kráse vyniknout a činí ji hodnotou, kterou je možné si zamilovat.

- Člověk nemůže milovat, co nezná.
- Člověk nemůže zapalovat, když nehoří.
- Člověk nemůže předávat dál, když nevlastní sám.

Katechismus je kniha, která je krátkým shrnutím celé nauky o víře a mravech. Pochopitelně nemůže tato knížečka odpovědět na všechny otázky, ale dává přeci jenom přehled o podstatných obsazích katolické víry. Kéž přispěje trochu k tomu, aby tuto víru mladí i staří lépe poznali, více milovali a přesvědčivěji prožívali!

P. Martin Ramm, FSSP

Úvod

1. Proč jsme na zemi?

Jsme na zemi,

1) abychom Boha poznávali, ho milovali a jemu sloužili,

2) a tak došli do nebe.

„Bože, Ty jsi nás stvořil pro Sebe a nepokojné je naše srdce, dokud nespočine v Tobě.“ (sv. Augustin)

„Co prospěje člověku, když celý svět získá, ale škodu na duši utrpí?“ (Mt 16,26)

báseň

2. Co musíme dělat, abychom přišli do nebe?

Abychom přišli do nebe, musíme

1) věřit v Boha,

2) dodržovat jeho přikázání

3) a využívat prostředky milosti.¹

„Blahoslavení, kteří slovo Boží slyší a zachovávají je!“ (Lk 11,28)

3. O čem pojednává Katechismus?

Katechismus pojednává

1) o víře,

2) o přikázáních,

3) o prostředcích milosti.

---

¹ Co je to milost viz otázku č. 138–142.

1. část: O VÍŘE

4. Co znamená věřit?

Věřit znamená považovat za pravdu všechno, co Bůh zjevil a skrze Církev k věření předkládá.
(srovnej též 1. přikázání)

5. Proč musíme věřit všechno, co Bůh zjevil?

Musíme věřit všechno, co Bůh zjevil, protože Bůh neklame a nemůže lhát.

Boží slovo je vždy pravda. Jenom pro lidi je občas těžké něco pochopit. V katolické víře není nic, co by rozumu odporovalo, ale mnohé rozum přesahuje. To nazýváme *tajemství víry*.

6. Skrze koho nám Bůh zjevil, v co musíme věřit?

Musíme věřit, co nám Bůh zjevil

- 1) ve Starém zákoně skrze patriarchy a proroky,
- 2) v Novém zákoně skrze svého Syna Ježíše Krista a apoštoly.

7. Kdo nás učí, co Bůh zjevil?

Co Bůh zjevil, nás učí katolická Církev.

8. Kde je obsaženo, co Bůh zjevil?

Co Bůh zjevil je obsaženo

1) v Písmu svatém

2) v ústním předávání (Tradici).

„Nuže tedy, bratří, stůjte pevně a držte se toho učení, které jsme vám odevzdali, ať už slovem nebo dopisem.“ (2 Te 2,15)

9. Které knihy patří k Písmu svatému?

K Písmu svatému patří ty knihy, které byly napsány z vnuknutí Ducha svatého.

Toto působení Ducha Svatého nazýváme *inspirací*.

Písmo svaté obsahuje 72 knih. Dělí se na Starý a Nový Zákon. Nejdůležitějšími knihy Nového Zákona jsou čtyři Evangelia podle *Matouše, Marka, Lukáše a Jana*.

10. Stačí dosvědčovat víru jenom vnitřně?

Nestačí dosvědčovat víru jenom vnitřně. Je třeba ji také žít a navenek vyznávat.

„Každý, kdo se ke mně přiznává před lidmi, ke tomu se i já přiznám před svým Otcem v nebi“ (Mt 10,32)

11. Jakými znameními vyznává katolický křesťan svou víru?

Katolický křesťan vyznává svou víru svatým znamením kříže.

- Ústy vyznáváme víru v trojjediného Boha: *„Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.“*
- Rukou naznačujeme na sobě kříž a vyznáváme Ježíše, který pro nás lidi se stal člověkem a na kříži nás vykoupil.

Můj Bože, věřím všechno, co jsi zjevil a skrze svou
svatou Církev učíš věřit.

Ježíši, Tobě žiji! Ježíši, Tobě umírám!
Ježíši, Tvůj jsem živý i mrtvý!

12. Jak zní Apoštolské vyznání víry?²

- 1) **Věřím v Boha, Otce všemohoucího,
Stvořitele nebe i země.**
- 2) **I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného,
Pána našeho;**
- 3) **jenž se počal z Ducha svatého, narodil
se z Marie Panny,**
- 4) **trpěl pod Ponciem Pilátem , ukřižován
umřel i pohřben jest;**
- 5) **sestoupil do pekel, třetího dne vstal
z mrtvých;**
- 6) **vstoupil na nebesa, sedí po pravici
Boha, Otce všemohoucího;**
- 7) **odtud přijde soudit živé i mrtvé.**
- 8) **Věřím v Ducha svatého,**
- 9) **svatou církev obecnou, společenství
svatých,**
- 10) **odpuštění hříchů,**
- 11) **vzkříšení těla**
- 12) **a život věčný. Amen.**

Toto vyznání víry se nazývá „apoštolské“, protože pochází z doby apoštolů.

---

² Kancionál č. 002.

První článek víry

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe
i země.

1. Bůh

13. Kdo je Bůh?

Bůh je Pán nebe i země.

14. Proč říkáme, že Bůh je věčný?

Říkáme, že Bůh je věčný, protože vždycky byl a vždycky bude.

Všeho do času, Pán Bůh navěky.

15. Proč říkáme, že Bůh je všudypřítomný?

Říkáme, že Bůh je všudypřítomný, protože je všude: v nebi, na zemi a na všech místech.

Kde jen jsem a co dělám
přihlíží Bůh, můj Otec sám.

Zvláštním způsobem je Bůh přítomný v nebi, ve svatostánku a v každé duši, která je ve stavu milosti.

16. Proč říkáme, že Bůh je dobrý?

Říkáme, že Bůh je dobrý, protože je k nám láskyplný. Chce naši spásu a prokazuje nám mnoho dobrého.

17. Proč říkáme, že Bůh je vševědoucí?

Říkáme, že Bůh je vševědoucí, protože všechno zná: minulé, přítomné i budoucí. Zná dokonce naše nejtajnější myšlenky.

18. Proč říkáme, že Bůh je spravedlivý?

Říkáme, že Bůh je spravedlivý, protože dobré odměňuje a zlé trestá.

„Každému se odmění podle jeho skutků“ (Ř 2,6)

19. Proč říkáme, že Bůh je milosrdný?

Říkáme, že Bůh je milosrdný, protože každému kajícímu hříšníkovu rád odpouští.

20. Jak se dává Bůh člověku poznat?

Bůh se dává člověku poznat:

- 1) **skrze viditelný svět,**
- 2) **skrze hlas svědomí**
- 3) **a především skrze Boží Zjevení.**

Boží zjevení má vrchol a naplnění v Ježíši Kristu. Je uzavřeno smrtí posledního apoštola.

2. Tři božské Osoby

21. Kolik Osob je v Bohu?

V Bohu jsou tři Osoby:

- 1) **Otec**
- 2) **Syn,**
- 3) **a Duch svatý.**

Každá ze tří Osob je pravý Bůh. Tři božské Osoby jsou však JEDNÍM Bohem.

Nauka o *Nejsvětější Trojici* nebo o *trojjediném Bohu* je tajemstvím víry. Náš rozum je příliš malý, aby trojjediného Boha mohl skutečně uchopit. Bůh je totiž nekonečně veliký a úžasný!

„Učte všechny národy a křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého!“ (Mt 28, 19)

22. Za co děkujeme třem božským Osobám?

Děkujeme

- 1) **Otci, že nás stvořil,**
- 2) **Synu, že nás vykoupil**
- 3) **Duchu svatému, že nás posvěcuje.**

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.
Jako byla na počátku, nyní i vždycky
a na věky věků. Amen.

3. Bůh stvořil svět

23. Odkud se vzal svět?

Bůh nebe i zemi stvořil.

„Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi.“ (Gn 1,1)

24. K čemu stvořil Bůh svět?

Bůh stvořil svět

- 1) **ke své slávě**
- 2) **a pro dobro lidí.**

„Nebesa vypravují o Boží slávě; o dílu jeho rukou zvěstuje obloha.“ (Ž 19, 2)

25. Co neustále Bůh pro svět dělá?

Bůh udržuje a řídí svět.

Boží starost o svět se nazývá *Boží prozřetelnost*.

26. O koho se Bůh stará se zvláštní láskou?

Se zvláštní láskou se Bůh stará o lidi.

Bože, chválíme tebe,
Pane, moc tvou velebíme,
kterou zná zem i nebe,
všem tvým skutkům se dívíme.
Když se vše v světě mění,
ty sám jsi bez proměny.

4. Bůh stvořil anděly

27. Stvořil Bůh jenom viditelné tvory?

Bůh stvořil také neviditelné tvory – anděly.

Anděl je čirý duch, tj. nemá žádné tělo. Andělů je nespočetně mnoho.

28. Jací byli na počátku všichni andělé?

Na počátku byli všichni andělé dobří a svatí.

29. Zůstali všichni andělé dobří?

Ne, mnoho andělů nechtělo Boha poslouchat, a tak upadli do hříchu.

30. Jak byli zlí andělé za svůj hřích potrestáni?

Zlí andělé byli navěky svrženi do pekla.

31. Co pro nás dělají dobří andělé?

Dobří andělé

- 1) nás chrání na těle i na duši,
- 2) nabádají nás k dobrému

3) a prosí za nás.

Každý člověk má jednoho anděla strážného.

„Svým andělům dal o tobě příkaz, aby tě strážili na všech tvých cestách“ (Ž 91, 11)

32. Co od nás očekává anděl strážný?

Anděl strážný od nás očekává,

1) že ho budeme volat

2) a že ho budeme poslouchat.

Anděle Boží, strážce můj,
rač vždycky být ochránce můj:
mě vždycky ved' a napravuj,
ke všemu dobrému mě vzbuzuj.
Ctnostem svatým mě vyučuj,
at' jsem tak živ, jak chce Bůh můj.
Tělo, svět, ďábla přemáhám,
na tvá vnuknutí pozor dávám.
A tak s tebou ve spojení
at' vytrvám do skonání,
po smrti pak v nebi věčně
chválím Boha ustavičně.
Amen.³

33. Jak se k nám chovají zlí duchové?

**Zlí duchové nás nenávidí a hledají, jak nám škodit
na těle a na duši.**

---

³ Kancionál č. 010.

34. Kdy nám nemohou zlí duchové škodit?

Zlí duchové nám nemohou škodit, když pevně stojíme v dobrém a v pokušení prosíme Boha o pomoc.

„Buďte strážliví a bděte! Váš protivník, ďábel, obchází jako řvoucí lev a hledá, koho by mohl zhltnout. Postavte se proti němu silní vírou.“ (1P 5,8n.)

5. Bůh stvořil člověka

35. Z čeho se skládá člověk?

Člověk se skládá z těla a duše.

„Bůh postavil člověka na zemi a vdechl do jeho chřpí dech života.“ (Gn 2,7)

Člověk je živý, dokud jsou tělo a duše spojeny. Když umře, odděluje se duše od těla. Tělo se ukládá do země a rozpadá se v prach. Duše však žije dál, protože je nesmrtelná.

36. Skrze co je člověk podobný Bohu?

Člověk je podobný Bohu skrze duši.

„Bůh stvořil člověka jako svůj obraz.“ (Gn 1,27)

První lidé se jmenovali Adam a Eva. Jsou to prarodiče lidského pokolení. Od nich pochází všichni lidé.

37. Jaké zvláštní dary dal Bůh prvním lidem?

Bůh dal prvním lidem

- 1) **jasný rozum,**
- 2) **zvláště pevnou vůli**
- 3) **a radosti ráje.**

Žili šťastně v ráji, byli prosti zlých náklonností a nemuseli trpět ani zemřít.

38. Jaký byl nejznamenitější dar, který dal Bůh prvním lidem?

Nejznamenitější dar, který dal Bůh prvním lidem, byla *milost posvěcující*.

Skrze milost posvěcující dostává člověk podíl na Božím životě. Tak se stává dítětem Božím a dědicem nebe.

„Jsme-li děti, pak také dědici, dědici Boží a spoludědici Kristovi.“
(Ř 8,17)

Bůh chtěl, aby milost posvěcující a další mimořádné dary, mohli po Adamovi přejít na jeho potomky, jako posvátné dědictví. Také my bychom je zdědili, kdyby Adam byl nezhřešil.

6. První lidé zhřešili

39. Jak Bůh vyzkoušel první lidi?

Bůh dal prvním lidem příkaz, aby vyzkoušel jejich poslušnost.

„Ze všech stromů v zahradě smíš jíst. Jenom ze stromu poznání dobrého a zlého jíst nesmíš, protože v den, kdy z něj pojíš, musíš zemřít.“ (Gn 2,16)

40. Co udělali Adam a Eva?

Adam a Eva byli neposlušní. Přestoupili Boží příkaz.

41. Co první lidé hříchem ztratili?

Hříchem ztratili milost posvěcující a zvláštní dary.

Nemohli už více přijít do nebe, protože bez posvěcující milosti je nebe pro lidi uzavřené, protože již nejsou dětmi Božími.

Museli opustit ráj. Jejich rozum byl zastřen a vláda jejich vůle nad vášněmi oslabena. Byli nakloněni ke zlému, museli mnoho trpět a nakonec zemřít.

42. Uškodil tak Adam jenom sám sobě?

Adam neuškodil jenom sobě. Všichni lidé zdědili hřích Adamův a jeho mrzké následky.

Proto mluvíme o „dědičném hříchu“. Tím je myšleno, že lidé přicházejí na svět bez posvěcující milosti. Skrze svatý křest se dědičný hřích odstraňuje, ale jeho následky zůstávají.

43. Jaké jsou následky dědičného hříchu?

1) Lidé mají náklonnost ke zlému.

2) Jejich rozum je zatemněn a jejich vůle oslabena.

3) Musí mnoho trpět a nakonec zemřít.

„Skrze jednoho člověka přišel na svět hřích a skrze hřích smrt, a tak smrt přešla na všechny lidi.“ (Ř 5,12)

Výjimkou je nejblahoslavenější Panna Maria.

44. Co udělal Bůh, aby člověku znovu otevřel nebe?
Bůh se nad nešťastnými lidmi smiloval. Přislíbil jim Vykupitele a po mnoha letech jej také poslal.

„Když však přišla plnost času, poslal Bůh svého Syna, narozeného ze ženy.“ (Ga 4,4)

„Všem, kteří ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi, těm, kteří věří v jeho jméno.“ (J 1,12)

Druhý článek víry

I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho

45. Kdo je tím Vykupitelem, kterého Bůh poslal?

Vykupitel je Ježíš Kristus.

V něm se vyplnilo všechno, co předpovídali proroci.

- Jméno *Ježíš* znamená *Vykupitel, Spasitel*.
- *Kristus* znamená *Pomazaný*.

46. Co vyznáváme ve druhém článku víry?

Ve druhém článku víry vyznáváme, že Ježíš Kristus je Syn Boží a pravý Bůh.

Kdo nevěří, že je Ježíš pravý Bůh, nemůže se nazývat křesťan.

47. Kdo nás přesvědčuje, že je Ježíš Kristus pravý Bůh?

Že je Ježíš Kristus pravý Bůh nás přesvědčuje

- 1) **nebeský Otec,**
- 2) **Ježíš sám**
- 3) **a apoštolové.**

„Toto je můj milovaný Syn, tobo poslouvejte!“ (Mk 9,7)

Třetí článek víry

jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny

48. Co vyznáváme ve třetím článku víry?

Ve třetím článku víry vyznáváme, že Syn Boží se stal člověkem.

49. Kdo je Matkou Vykupitele?

Matkou Vykupitele je nejblahoslavenější Panna Maria.

Protože je Ježíš Bohem, nazývá se také Maria *Matkou Boží*. Uctíváme ji zvláštním způsobem, protože svou vznešeností převyšuje všechny anděly a svaté.

50. Jakými poctami je Maria vyznamenána?

- 1) Maria je uchráněna od dědičného hříchu a zůstala čistá od hříchů osobních.**
- 2) Je jakožto Matka Boží zároveň nejčistější Panna.**
- 3) Na konci svého života byla s tělem i duší vzata do nebe.**

51. Proč se Boží Syn stal člověkem?

Boží Syn se stal člověkem,

- 1) aby zadostiučinil za naše hříchy,
- 2) aby nám získal zpět ztracenou milost,
- 3) aby nám svým učením a příkladem ukázal cestu do nebe.

52. Kde se Vykupitel narodil?

Vykupitel se narodil v Betlémě ve chlévě.

53. Koho Bůh zvolil jako Ježíšova pěstouna?

Jako Ježíšova pěstouna zvolil Bůh svatého Josefa.

54. Jak dlouho zůstal Ježíš u Marie a Josefa?

Ježíš zůstal u Marie a Josefa třicet let.

Tato doba se nazývá *skrytý* Ježíšův život.

(tajemství radostného růžence)

Potom Ježíš putoval, na různých místech kázal a udělal mnoho zázraků.

Tato doba se nazývá *veřejný* Ježíšův život.

(tajemství světelného růžence)

Čtvrtý článek víry

trpěl pod Ponciem Pilátem , ukřižován umřel i pohřben jest

55. Co Ježíš na konci svého života vytrpěl?

Ježíš se pro nás krví potil, byl bičován, korunován trním, nesl těžký kříž a byl ukřižován.

(tajemství bolestného růžence)

56. Proč Ježíš podstoupil hořké utrpení a smrt?
Ježíš podstoupil hořké utrpení a smrt svobodně a z poslušnosti nebeskému Otci a z lásky k nám, hříšným lidem.

„Byl obětován, protože to sám chtěl.“ (Iz 53,7)

„Nikdo nemá větší lásku než ten, který dá za své přátele svůj život.“ (J 15,13)

57. Od čeho nás Ježíš obětí kříže vykoupil?
Ježíš nás obětí kříže vykoupil od hříchu a od věčného zavržení.

„Hle, Beránek Boží, ten, který snímá hříchy světa!“ (J 1,29)

58. Co nám Ježíš svým utrpením a smrtí zasloužil?
Ježíš nám svým utrpením a smrtí zasloužil Boží milost a nárok na nebe.

59. Co se stalo s Ježíšovým tělem po jeho smrti?
Ježíšovo tělo bylo po jeho smrti snato z kříže a položeno do hrobu.

Děkuji Ti, Pane Ježíši Kriste,

že jsi za mě zemřel.

Ó, kéž Tvá Krev a Tvá muka,

pro mě nejsou nadarmo!

Pátý článek víry

Sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých

60. Kam se odebrala Ježíšova duše po jeho smrti?

Ježíšova duše po jeho smrti sestoupila do předpekli, aby osvobodila duše zemřelých spravedlivých.

Duše zemřelých spravedlivých musely čekat v předpekli, protože nebe bylo ještě hříchy uzavřeno.

61. Jaký zázrak způsobil Ježíš třetí den po své smrti?

Třetího dne po své smrti Ježíš opět spojil svou duši s tělem a slavně vstal z mrtvých.

Že Ježíš opravdu vstal z mrtvých, dosvědčili apoštolové a jiní Ježíšovi učedníci, neboť ho po jeho Zmrtvýchvstání několikrát viděli.

(tajemství slavného růžence)

62. Co nám ukazuje Ježíšovo Zmrtvýchvstání?

Ježíšovo Zmrtvýchvstání nám ukazuje,

1) že Ježíš je opravdu Bůh

2) a že také my vstaneme z mrtvých.

Po svém Zmrtvýchvstání zůstal Ježíš ještě čtyřicet dní na zemi, aby apoštolů poučil o Božím království.

„Když s nimi byl u stolu, nařídil jim, aby neodcházel z Jeruzaléma: „Čekejte, až se splní Otcovo zaslíbení, o němž jste ode mne slyšeli. Jan křtil vodou, vy však budete pokřtěni Duchem svatým, až uplyne těchto několik dní.““ (Sk 1,4)

Šestý článek víry

Vstoupil na nebesa, sedí po pravici Boha, Otce všemohoucího

63. Co udělal Ježíš čtyřicátý den po svém Zmrtvýchvstání?

Čtyřicátý den po svém Zmrtvýchvstání vstoupil Ježíš na Olivové hoře na nebesa.

„Potom je vyvedl až k Betanii, zvedl ruce a požehnal jim; a když jim žehnal, vzdálil se od nich a byl nesen do nebe. Oni před ním padli na kolena; potom se s velikou radostí vrátili do Jeruzaléma“ (Lk 24,50-52; srov. Sk 1,9-12)

64. Co znamená: „Sedí po pravici Boha, Otce všemohoucího“?

Vyznáváme, že Ježíš i jako člověk má účast na Otcově moci a slávě.

Ve svém oslaveném lidství je Ježíš naším prostředníkem a přímluvcem u Otce v nebesích.

Sedmý článek víry **Odtud přijde soudit živé i mrtvé**

65. Proč přijde na konci světa Ježíš z nebe znovu?

Ježíš přijde znovu na konci světa s velkou mocí a slávou, aby soudil lidi.

Tento soud se nazývá *všeobecný soud* neboli *poslední soud*.

„Tebdy se ukáže znamení Syna člověka na nebi; a tu budou lomit rukama všechny čeledi země a uvidí Syna člověka přicházet na oblacích nebeských s velkou mocí a slávou. On vyšle své anděly s mohutným zvukem polnice a ti shromáždí jeho vyvolené do čtyř úhlů světa, od jedněch konců nebe ke druhým.“ (Mt 24,30-31)

66. Proč se bude konat poslední soud?

Poslední soud se bude konat,

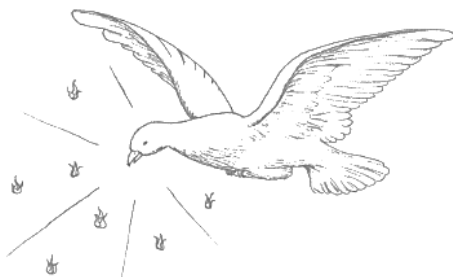
- 1) aby všichni lidé poznali, že Bůh je spravedlivý a moudrý,
- 2) aby byl Ježíš před celým světem oslaven,
- 3) aby obdrželi dobří zaslouženou slávu a zlí zasloužené pohanění.

„Až přijde Syn člověka ve své slávě a všichni andělé s ním, posadí se na trůnu své slávy; a budou před ním shromážděny všechny národy. I oddělí jeden od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů, ovce postaví po pravici a kozly po levici.“ (Mt 25,31-33)

67. Jak bude znít rozsudek Božského Soudce?

- 1) **Dobrým řekne: „Pojďte, požehnání mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa.“ (Mt 25,34)**
- 2) **Zlým řekne: „Jděte ode mne, prokletí, do věčného ohně, připraveného ďáblu a jeho andělům!“ (Mt 25,41)**

Osmý článek víry

Věřím v Ducha svatého

68. Kdo je Duch svatý?

Duch svatý je třetí Božská Osoba. Je pravým Bohem jako Otec a Syn.

69. Kdy sestoupil Duch svatý na apoštoly?

Duch svatý sestoupil na apoštoly o Letnicích. (Sk 2,1-4)

70. Co v apoštolech Duch svatý způsobil?

Duch svatý apoštolu osvítil, posilnil a posvětil.

71. Co působí Duch svatý v Církvi?

**Duch svatý osvěcuje, posiluje a posvěcuje Církev.
Řídí ji neviditelným způsobem až do konce světa.**

72. Co působí Duch svatý v nás?

- 1) **Duch svatý dává duši nadpřirozený život.**
- 2) **Osvěcuje, posiluje a posvěcuje nás svými sedmi dary.**

73. Jak se nazývá sedm darů Ducha svatého?

Sedm darů Ducha svatého je:

- 1) **moudrost**
- 2) **rozum**
- 3) **rada**
- 4) **síla**
- 5) **umění**
- 6) **zbožnost**
- 7) **bázeň Boží**

Tyto dary nás uschopňují „žít a jednat z vnuknutí Ducha svatého“ (KKC 1266). Jsou dány zároveň s posvěčující milostí ve křtu. Rozvíjí se svatým biřmováním.

Vysvětlení sedmi darů začíná v opačném pořadí:

„Počátek moudrosti je bázeň před Hospodinem.“ (Př 9,10)

Bázeň Boží se vyhýbá zlému. **Zbožnost** miluje dobro.

Umění učí rozlišovat. **Síla** uschopňuje k dobru. **Rada** ukazuje správné prostředky k bezpečnému dosažení

cíle. **Rozum** umožňuje lépe pochopit víru. **Moudrost** sjednocuje s Bohem, aby ho z celého srdce milovala. Dvanáct „plodů Ducha svatého“ je: **láska, radost, pokoj, shovívavost, vlídnost, dobrota, věrnost, tichost, zdrženlivost, umírněnost, střídmost, čistota** (srov. Gal 5,22).

Devátý článek víry

Církev svatá katolická, společenství svatých

1. Založení Církve

74. Co je Církev?

- 1) **Církev je tajemné tělo Kristovo.** (srov. Kol 1,18)
- 2) **Je lidem Božím, viditelným Kristovým královstvím na zemi.**

75. Kdo založil Církev?

Církev založil Ježíš Kristus.

76. Jak založil Ježíš Církev?

- 1) **Ježíš povolal dvanáct apoštolů a dal jim moc *učít, vést a posvěcovat.***
- 2) **Svatého apoštola Petra potvrdil jako hlavu Církve.**
- 3) **O Letnicích seslal Ducha svatého.**

77. Jakými slovy potvrdil Ježíš svatého apoštola Petra jako hlavu Církve?

Ježíš potvrdil svatého apoštola Petra jako hlavu Církve slovy:

- 1) „A já ti pravím, že ty jsi Petr; a na té skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou. Dám ti klíče království nebeského, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi.“ (Mt 16,18-19)
- 2) „Šimone, Šimone, hle, satan si vyžádal, aby vás směl tříbit jako pšenici. Já jsem však za tebe prosil, aby tvá víra neselhala; a ty, až se obrátíš, buď posilou svým bratřím.“ (Lk 22,31-32)
- 3) „Pas mé beránky...Bud' pastýřem mých ovcí...Pas mé ovce!“ (Jn 21,15-17)

Svatý apoštol Petr vystoupil po Nanebevstoupení Páně jako hlava apoštolů a je od té doby jako hlava Církve uznáván.

2. Zřízení Církve

78. Kdo je nástupcem svatého apoštola Petra?

Nástupcem svatého apoštola Petra je biskup římský, papež.

Papež je viditelnou hlavou Církve a zástupcem Kristovým. Nazývá se také *svatý otec*. Ježíš Kristus je neviditelnou hlavou Církve.

79. Kdo jsou nástupci apoštolů?

Nástupci apoštolů jsou biskupové katolické Církve.

Úřad biskupa se předává bez přerušení od dob apoštolů vkládáním rukou a modlitbou. To se nazývá *apoštolská posloupnost*.

80. Kdo jsou pomocníci biskupů?

Pomocníci biskupů jsou kněží a jáhni.

81. Jak je člověk přijímán do Kristovy Církve?

Do Kristovy Církve je člověk přijímán křtem.

Děkuji ti, nebeský Otče, že jsem se ve křtu narodil z vody a z Ducha svatého k novému životu. Mohu se nazývat tvým dítětem, poněvadž tys mi daroval podíl na svém životě.

Děkuji ti, Ježíši Kriste, za tvou smrt a vzkříšení. Jsem k tobě připojen jako ratolest k vinnému kmeni. Jsem část tvého těla, jsem přičleněn k svatému lidu, k chvále Otce.

Děkuji ti, Duchu svatý, že do mého srdce vešla tvá láska. Ty žiješ ve mně a vedeš mě k životu oslavování Boha a služby bratřím.

Chci jednou obdržet se všemi svatými dědictví, které je připraveno těm, kdo Boha milují.⁴

3. Potvrzení Církve

82. K čemu založil Ježíš Církev?

Ježíš založil Církev, aby vedla všechny lidi k věčné blaženosti.

Bůh totiž chce, „*aby všichni lidé došli spásy a poznali pravdu*“
(1 Tm 2,4)

83. Co má Církev dělat pro lidi?

Církev má lidi učit, vést a posvěcovat.

---

⁴ Kancionál č. 039B

K tomu jí Ježíš dal trojí úřad:

- 1) učitelský,
- 2) pastýřský,
- 3) kněžský.

84. Jak je Církev vedena Duchem svatým?

Církev je chráněna Duchem svatým od každého omylu (bludu) v učení o víře a mravech.

85. Jak se nazývá Církev, když se nemůže mýlit ve víře?

Protože se Církev nemůže mýlit ve víře (upadnout do bludu), nazývá se *neomylná*.

4. Známky pravosti Církve

86. Založil Ježíš více než jednu Církev?

Ježíš Kristus založil jenom jednu Církev.

87. Jaké jsou známky pro poznání pravé Církve?

Pravá Církev Ježíše Krista má čtyři známky pravosti. Je totiž

- 1) jedna
- 2) svatá
- 3) katolická = (vše)obecná
- 4) apoštolská

88. Která církev má tyto čtyři známky pravosti?

Tyto čtyři známky pravosti má jedině katolická Církev.

- Má ve všech dobách a na všech místech stejné učení a stejné svátosti. Je vedena jednou viditelnou hlavou.

- Je svatá ve svém původu a ve svém cíli. Svaté jsou její prostředky a její učení.
- Je rozšířena po celém světě. Její poslání směřuje ke všem národům ve všech dobách. V ní je celá plnost zjevené pravdy a celé bohatství prostředků ke spáse.
- Je apoštolská ve svém původu a ve svém učení. Představitelé katolické Církve jsou právoplatnými nástupci apoštolů.

5. Společenství svatých

89. Kdo patří ke společenství svatých?

Ke společenství svatých patří

- 1) věřící na zemi, *Církev bojující (putující)*
- 2) duše v očistci *Církev trpící (očisťující se)*
- 3) a svatí v nebi. *Církev vítězná.*

Ve společenství svatých jsou všichni navzájem spojeni tajemným poutem milosti posvěcující.

90. V čem se ukazuje naše společenství se svatými v nebi?

Máme v úctě svaté a voláme k nim. Oni pak nám pomáhají svou přímluvou u Boha.

91. V čem se ukazuje naše společenství s dušemi v očistci?

Ukazuje se v tom, že duším v očistci pomáháme naší modlitbou a jinými dobrými skutky, odpustky a zvláště svatou mešní obětí.

Odpočinutí věčné dej zemřelým, Pane, a světlo věčné at' jim svítí. At' odpočinou v pokoji. Amen.⁵

Desátý článek víry

Odpuštění hříchů

92. Co vyznáváme slovy „odpuštění hříchů“?

Slovy „odpuštění hříchů“ vyznáváme, že v katolické Církvi mohou být odpuštěny všechny hříchy a tresty za hříchy.

„Cokoli odmítnete na zemi, bude odmítnuto v nebi, a cokoli přijmete na zemi, bude přijato v nebi.“ (Mt 18,18)

„Pojďte, projednejme to spolu, praví Hospodin. I kdyby vaše hříchy byly jako šarlat, zbělejí jako sníh, i kdyby byly rudé jako purpur, budou bílé jako vlna.“ (Iz 1,18)

93. Zvláště jakými svátostmi se odpouští hříchy?

Hříchy se odpouští zvláště svátostí křtu a svátostí pokání (svatou zpovědí).

Časné tresty za hříchy mohou být odpuštěny pomocí odpustků.

94. Jaký je nejdůležitější předpoklad pro odpuštění hříchů?

Nejdůležitější předpoklad pro odpuštění hříchů je opravdová lítost.

To znamená, že nám je hříchů ze srdce líto. Bez lítosti nemůže být žádný hřích odpuštěn.

---

⁵ Kancionál č. 012

Jedenáctý článek víry

Vzkříšení těla

95. Co se děje při smrti člověka?

- 1) Při smrti člověka se odděluje duše od těla.**
- 2) Duše se dostavuje před Boha k osobnímu soudu.**

„každý člověk jen jednou umírá, a potom bude soud“ (Žd 9,27)

My všichni jistě jednou umřeme, ale nevíme kdy a jak.

Proto nás vybízí Ježíš, abychom byli vždycky připraveni.

96. Co se děje při osobním soudu?

Při osobním soudu musí každý před Bohem složit účty z celého svého života; ze všech myšlenek, slov i skutků.

„Vždyť se všichni musíme ukázat před soudným stolkem Kristovým, aby každý dostal odplatu za to, co činil ve svém životě, ať dobré či zlé.“ (2 Kor 5,10)

97. Kdy vstanou těla zemřelých?

Těla zemřelých vstanou v poslední den.

Poslední den je na konci světa. Potom vzbudí Bůh těla zemřelých k novému životu, ve kterém budou navždy spojeni se svými dušemi.

„My však máme občanství v nebesích, odkud očekáváme i Spasitele, Pána Ježíše Krista. On promění tělo naší poniženosti v podobu těla své slávy silou, kterou je mocen všechno si podmanit.“
(Flp 3,20-21)

Po zmrtvýchvstání následuje poslední soud (sedmý článek víry).

Tělo bude mít účast na odměně nebo trestu podle toho, jak se v tomto životě podílelo na dobrých nebo špatných skutcích.

„Nedivte se tomu, neboť přichází hodina, kdy všichni v hrobech uslyší jeho hlas a vyjdou; ti, kdo činili dobré, vstanou k životu, a ti, kdo činili zlé, vstanou k odsouzení.“ (J 5,28-29)

Těla svatých budou zářit krásou!

Dvanáctý článek víry

A život věčný. Amen

98. Kam přijde duše ihned po osobním soudu?

Ihned po osobním soudu přijde duše

- 1) buď hned do nebe**
- 2) anebo do očištění**
- 3) anebo do pekla.**

99. Jaké duše přicházejí do pekla?

Do pekla přicházejí všechny duše, které opouští život ve stavu smrtelného hříchu.

Nikdo není zatracen bez vlastní viny. Každý zatracený ví velmi dobře, jak mnoho Božích milostí, které nevyužil, mu bylo v tomto životě dáno.

100. Jaká muka trpí zatracení v pekle?

Zatracení v pekle trpí více, než je možné vypovědět.

- 1) Nemohou nikdy uvidět Boha a jsou navždy od něj odloučení.
- 2) Trpí muka ohně, jsou neustále šířáni špatným svědomím a trvale jsou ve společenství ďáblů.

*Církev ve svém učení potvrzuje existenci pekla i jeho věčnost. Duše těch, kteří umírají ve stavu smrtelného hříchu, sestupují ihned po smrti do pekla, kde snášejí pekelné tresty, „věčný oheň“.
(KKC 1035)*

101. Jaké duše přicházejí do očistce?

Do očistce přicházejí ty duše, které ačkoliv umírají v Boží milosti, ještě nejsou zcela osvobozeny z lehkých hříchů a z časných trestů za hříchy.

Očistec je místo očišťování na onom světě.

102. Jaké duše přicházejí rovnou do nebe?

Rovnou do nebe přicházejí duše, které umírají v posvěcující milosti a jsou osvobozeny ode všech hříchů a trestů za hříchy.

Nebe je místo největšího štěstí a věčné blaženosti.

103. Jaké radosti zakouší blažení v nebi?

Blažení v nebi zakouší více radosti, než jsme schopni vypovědět.

- 1) Vidí Boha tváří v tvář a jsou s ním sjednoceni v lásce.

2) Jsou osvobozeni od veškerého zla, žijí ve společenství andělů a jsou plně šťastni.

Pozemské radosti jsou jen slabým obrazem věčné radosti v nebi.

„Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují.“ (1 Kor 2,9)

104. Jaký význam má slovo „amen“?

Slovem „amen“ chceme říci: „Všechno, co Bůh zjevil, je pravda. Věřím tomu celým srdcem.“

2. část: O PŘIKÁZÁNÍCH

Boží přikázání jsou ukazatelem cesty k časnému i věčnému štěstí.

„A chceš-li vejít do života, zachovávej přikázání!“ (Mt 19,17)

105. Jak zní hlavní přikázání?⁶

- 1) **„Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou a celou svou myslí**
- 2) **a miluj svého bližního jako sám sebe“ (Lk 10,27)**

„Bůh je láska, a kdo zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh v něm.“ (1 J 4,16)

Hlavní přikázání obsahuje všechny ostatní přikázání.

106. Kde je hlavní přikázání jasněji vysvětleno?

Hlavní přikázání je jasněji vysvětleno v Desateru Božích přikázání a v pěti církevních přikázáních.

Na hoře Sinaj se zjevil Bůh Mojžíšovi a dal mu na dvou kamenných deskách Desatero přikázání.

---

⁶ Tomuto přikázání se také říká „dvojřikázání lásky“.

107. Jak zní Desatero Božích přikázání?⁷

Já jsem Hospodin, tvůj Bůh.

- 1) V jednoho Boha věřiti budeš. Nebudeš mít jiné bohy mimo mě.**
- 2) Nevezmeš jména Božího nadarmo.**
- 3) Pomni, abys den sváteční světil.**
- 4) Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře ti bylo na zemi.**
- 5) Nezabiješ.**
- 6) Nesesmilníš.**
- 7) Nepokradeš.**
- 8) Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému.**
- 9) Nepožádáš manželky bližního svého.**
- 10) Nepožádáš statku bližního svého.**

---

⁷ Uvedení jednotlivých přikázání podle Kancionálu str. 71-76 vydání pro olomouckou arcidiecézi, Zvon. Praha 1999. Srov. KKC s. 506-507.

První Boží přikázání

V jednoho Boha věřití budeš. Nebudeš mít jiné bohy mimo mě.

108. Co nařizuje Bůh v prvním přikázání?

V prvním přikázání nařizuje Bůh, abychom jeho jediného uctívali jako Boha a Pána.

Máme v něho věřit, v něho doufat a jeho nade všechno milovat.

Věřit znamená považovat za pravdivé vše, co Bůh řekl.

Doufat znamená s důvěrou očekávat, co Bůh přislíbil.

Milovat znamená vážit si Boha více než všeho jiného.

Víra, naděje a láska jsou **tři božské ctnosti**.

109. Jaká musí být naše víra?

Naše víra musí být pevná, živá a vytrvalá.

110. Kdy je naše víra pevná, živá a vytrvalá?

Naše víra je

- 1) pevná, když věříme a nepochybujeme,**
- 2) živá, když žijeme tak, jak učí víra,**
- 3) vytrvalá, když se nenecháme ničím od víry odradit.**

Za naši víru se nesmíme nikdy stydět. Jsme hrdí na to, že jsme katolíci!

Druhé Boží přikázání

Nevezmeš jména Božího nadarmo.

111. Co nařizuje Bůh ve druhém přikázání?

Ve druhém přikázání nařizuje Bůh,

- 1) abychom Boží jméno uctívali**
- 2) a abychom měli úctu ke svatým jménům a věcem.**

Boží jméno je svaté. Kdo zneuctívá Boží jméno, zneuctívá samotného Boha.

Svatý, svatý, svatý, Pán, Bůh zástupů.

Nebe i země jsou plny tvé slávy.

Hosana na výsostech.

112. Co zakazuje Bůh ve druhém přikázání?

Ve druhém přikázání zakazuje Bůh,

- 1) aby se říkala svatá jména lehkovážně nebo ve zlosti,**
- 2) aby se křivě přísahalo,**
- 3) aby se se svatými věcmi jednalo neuctivě.**

Na svatých místech a vůči Bohu zasvěceným osobám se máme chovat vždycky uctivě.

Velebeno budiž svaté jméno Páně – nyní i navěky!

Třetí Boží přikázání

Pomni, abys den sváteční světil.

113. Co nařizuje Bůh ve třetím přikázání?

Ve třetím přikázání nařizuje Bůh světit den Páně.

Pro práci dal Bůh šest dní. Neděle patří Jemu. – Je to den, kdy vstal Ježíš z mrtvých a kdy sestoupil Duch svatý na apoštoly.

- Židům Bůh nařídil, aby světili sobotu, protože v sobotu je vyvedl z egyptského otroctví.

- Křesťanům Bůh nařizuje, aby světili neděli, neboť na velikonoční neděli vstal Ježíš Kristu z mrtvých a tak nás vysvobodil z otroctví hříchu.

114. Jak máme světit neděli?

Neděli máme světit tím, že

1) se zbožně účastníme slavení mše svaté

2) a odpočíváme od práce.

Nedělní mše je svatá povinnost křesťanů. Kdo v neděli z vlastní viny mši svatou opomine, dopouští se těžkého hříchu (srov. KKC 2181).

Z účasti na nedělní mši je omluven pouze ten, kdo má skutečně nějaký vážný důvod, např. je nemocný nebo se musí starat o nemocného.

Zasvěcené svátky musíme slavit jako neděli.

Zasvěcené svátky jsou podle všeobecného církevního práva (srov. CIC c. 1246):

Narození Páně (25. 12.),
Zjevení Páně (6. 1.),
Nanebevstoupení Páně (čtyřicet dní po
Velikonocích),
Těla a Krve Páně (čtvrtek po neděli Nejsvětější
Trojice),
Matky Boží Panny Marie (1. 1.),
Neposkvrněného početí Panny Marie (8. 12.),
Nanebevzetí Panny Marie (15. 8.),
svatého Josefa (19. 3.),
svatých apoštolů Petra a Pavla (29. 6.)
a Všech svatých (1. 11.).

Povinnost účasti na mši svaté platí však jenom tam, kde jsou tyto svátky zároveň státními svátky.

V Českých zemích se vztahuje tato povinnost pouze na zasvěcené svátky Narození Páně (25. 12.) a Matky Boží Panny Marie (1. 1.). Ostatní výše uvedené svátky společně se svátkem sv. Václava (28. 9.) a sv. Cyrila a Metoděje (5. 6.) jsou svátky doporučenými.⁸

---

⁸ Podle usnesení České biskupské konference ze 4. 7. 2000.

Čtvrté Boží přikázání

Cti otce svého i matku svou, abys dlouho žil a dobře ti bylo na zemi.

116. Co nařizuje Bůh ve čtvrtém přikázání?

Ve čtvrtém přikázání nařizuje Bůh prokazovat úctu, lásku a poslušnost k rodičům.

Rodiče jsou pro nás zástupci Boha. Jím vděčíme za život a za mnoho dobrého, co pro nás udělali.

117. Jak prokazujeme rodičům úctu?

Úctu rodičům prokazujeme tím,

- 1) že jim děláme radost a rádi jim pomáháme,**
- 2) že je posloucháme**
- 3) a že se za ně modlíme.**

Máme poslouchat *rádi, rychle a přesně*. Také jako dospělí budeme rádi poslouchat rady rodičů. – Když však budou požadovat něco, co je hříšné, poslouchat je nesmíme!

Pokud jsou rodiče

- nemocní   budeme je ošetřovat;
- staří   budeme se o ně s láskou starat;
- zemřelí   budeme ctít jejich památku a modlit se za ně.

Také představené máme ctít a poslouchat je.

Páté Boží přikázání

Nezabiješ.

118. Co nařizuje Bůh v pátém přikázání?

V pátém přikázání nařizuje Bůh, abychom měli úctu

- 1) k našemu vlastnímu životu
- 2) a k životu bližního.

119. Co zakazuje Bůh v pátém přikázání?

V pátém přikázání zakazuje Bůh bližnímu nebo sobě škodit na těle nebo na duši.

- Proti bližnímu hřešíme, když ho urážíme, bijeme, zraňujeme, zabíjíme, dáváme mu špatný příklad nebo ho svádíme ke hříchu. Potrat a eutanázie je příšerný zločin!
- Proti sobě samému hřešíme, když nepřiměřeně jíme a pijeme, když lehkovážně uvádíme v nebezpečí náš život a zdraví. Vzít si sám život je těžký hřích!

120. Před čím se máme zvlášt' chránit?

Zvlášt' se máme chránit před hněvem, nenávistí a závistí.

„Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali; jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem.“ (J 13,34)

Šesté a deváté Boží přikázání

Nesemilně. Nepožádáš manželky bližního svého.⁹

121. Co nařizuje Bůh v šestém a devátém přikázání?

V šestém a devátém přikázání nařizuje Bůh, abychom měli úctu

- 1) k vlastnímu tělu
- 2) a k tělu jiných.

Máme být vždy stydliví a zdrženliví.

Bůh naše tělo utvořil a chce naše tělo posvěcené křtem, bířmováním a svatým přijímáním také jednou slavně přijmout do nebeské blaženosti.

Kdo chce zůstat zdrženlivý, musí být především stydlivý. Bůh chce, abychom nahotu těla zakrývali a měli vládu nad svým zrakem.

- *Stydlivý* je ten, kdo ty části těla, které mají být oblečeny, zbytečně neodhaluje, neprohlíží a nedotýká se jich. Kdo toto dělá, aniž by musel, není stydlivý.

- *Nezdrženlivý* (necudný) je ten, kdo vyhledává zlou žádostivost a má v ní potěšení. Nezdrženlivost je těžký hřích!

Všechno, co děláme, abychom tělo udržovali čisté umýváním, a když pečujeme o jeho zdraví, není

---

⁹ V německé verzi se lépe ukazuje rozdíl těchto dvou přikázání: Nemravné skutky provádět zakazuje 6. přikázání (Du sollst nicht Unkeuschheit treiben) nemravné jednání žádat zakazuje 9. přikázání (Du sollst nicht Unkeusches begehren).

hříchem. Komu se stane, že zahlédne něco nestydatého, ale hned odvrátí zrak jinam, nehřeší.

„*Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uvidí Boha.*“ (Mt 5,8)

Sedmé a desáté Boží přikázání

Nepokradeš. Nepožádáš statku bližního svého.

122. Co nařizuje Bůh v sedmém a desátém přikázání?

V sedmém a desátém přikázání Bůh přikazuje, abychom starostlivě a pozorně zacházeli s vlastními i cizími věcmi.

- Kdo své srdce upíná k pozemským věcem, je *chamtivý*.
- Kdo druhému nepřeje nic dobrého, je *závistivý*.
- Kdo je slepý vůči cizí nouzi, je *lakomý*.

Máme všechny věci používat tak, jak Bůh chce. Mají nám pomáhat přijít do nebe.

123. Co zakazuje Bůh v sedmém a devátém přikázání?

V sedmém a devátém přikázání zakazuje Bůh škodit bližnímu na majetku.

Proti vlastnictví bližního hřeší

- kdo mlsá, krade a podvádí,
- kdo cizí věci vlastní vinou poškozuj,
- kdo s vypůjčenou věcí nejedná starostlivě,
- kdo jednoduše zadrží nalezenou věc.

Mlsat znamená brát si jídlo, které nám nepatří, bylo nám zakázáno nebo o které bychom byli museli požádat.

Osmé Boží přikázání

Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému.

124. Co nařizuje Bůh v osmém přikázání?

V osmém přikázání nařizuje Bůh,

- 1) abychom byli upřímní a pravdomluvní**
- 2) a abychom se starali o dobrou pověst a čest bližního.**

Bůh je pravda a miluje pravdomluvnost. Kdo se chce Bohu zalíbit, musí být upřímný ve slovech i skutcích.

125. Co zakazuje Bůh v osmém přikázání?

V osmém přikázání Bůh zakazuje

- 1) lhát a přetvařovat se**
- 2) a poškozovat čest a dobrou pověst bližního.**

Lhát znamená záměrně mluvit nepravdu.

126. Kdo poškozuje dobrou pověst bližního?

Dobrou pověst bližního poškozuje,

- 1) kdo bez dostatečných důvodů mluví s dalšími o jeho chybách (= nactiutrhání)**
- 2) kdo o něm vypráví nepravdu (= pomluva).**

Každý člověk má právo na dobrou pověst. Kdo poslouchá se zalíbením řeči proti cti bližního, je spoluvíníkem na cizím hříchu.

O církevních příkázáních

127. Jak zní pět církevních příkázání?

Pět církevních příkázání zní: (srov. Kompendium KKC 432)

- 1) O nedělích a dalších zasvěcených svátcích se zúčastnit mše svaté a zdržet se práce a činností, které by posvěcování těchto dní mohly bránit.**
- 2) Alespoň jednou za rok vyznat své hříchy ve svátosti smíření.¹⁰**
- 3) Alespoň v době velikonoční přistoupit ke svatému přijímání.¹¹**
- 4) Ve dnech stanovených Církví se zdržovat požívání masa a zachovávat půst.**
- 5) Podle svých možností přispívat na hmotné potřeby Církve.**

Právo dávat příkázání má Církev od Ježíše Krista.

- *Postit se* znamená jenom jedenkrát denně se dosyta najíst.

- *Postit se od masa* znamená vzdát se masitých pokrmů.

Dny přísného postu (= postu a postu od masa) jsou Popeleční středa a Velký pátek. Všechny pátky, na které nepřipadá slavnost, jsou dny postu od masa¹².

---

¹⁰ svátost smíření = svátost pokání = svatá zpověď

¹¹ Nechat si podat svaté přijímání je třeba také v nebezpečí smrti.

¹² Kde není možné dodržet půst od masa, učiní se místo postu od masa kající skutek.

Nejíme maso v pátek,

- 1) protože Ježíš na Velký pátek z lásky k nám zemřel
- 2) a abychom vyznávali, že jsme katolíci.

Půst od masa je povinný pro všechny, kdo dovršili věk 14 let. Půst je povinný pro všechny od 18 do 60 let.

O hříchu

128. Odkud víme, co je dobré a co je zlé?

Co je dobré a co je zlé nám říká hlas svědomí.

Svědomím poznáváme Boží řád. Každý člověk má svědomí, ale ne u všech funguje stejně dobře. Když si někdo zvykne jednat proti svědomí, bude hlas svědomí slabší.

129. Co je třeba dělat, aby svědomí dobře fungovalo?

Aby svědomí dobře fungovalo, je třeba je vzdělávat.

K tomu je zapotřebí znát Boží a církevní přikázání i Katechismus a pravidelně zpytovat svědomí. Dobrý člověk neustále svému svědomí naslouchá.

130. Co je to pokušení?

Pokušení je navádění ke hříchu.

Pokušení ještě není hříchem. Stane se však hříchem, když s ním člověk souhlasí.

131. Co dělat v pokušení?

Pokušení hned odháníme a prosíme Boha o pomoc.

132. Kdo se dopouští hříchu?

Hříchu se dopouští, kdo s vědomím a vůlí přestupuje Boží nebo církevní příkázání.

Hřeší se zlými *myšlenkami, slovy a skutky*.

Ne všichni hřeší stejně závažně. Jsou hříchy lehké a těžké.

- lehké hříchy v nás Boží milost „zraňují“.
- těžké hříchy v nás Boží milost „zabíjí“, proto se jim říká také *smrtelné* hříchy.

133. Kdo se dopouští těžkého hříchu?

Těžkého hříchu se dopouští ten, kdo přestupuje Boží příkázání ve velké věci vědomě a za souhlasu vůle.

Těžké hříchy se nazývají smrtelné, protože jimi se ztrácí milost posvěcující. Kdo bez lítosti zemře v těžkém hříchu, přijde do pekla.

134. Kdo se dopouští lehkého hříchu?

Lehkého hříchu se dopouští ten, kdo přestupuje Boží příkázání

- 1) **buď jen v menší věci**
- 2) **nebo ne zcela dobrovolně.**

I lehké hříchy jsou urážkou Boha. Kdo si na to zvykle, snadno se stane, že se dopustí i těžkých hříchů.

135. Co je sedm hlavních hříchů?

Sedm hlavních hříchů je¹³:

- 1) **pýcha** (namyšlenost, nadutost)
- 2) **lakomství** (chamtivost, hamižnost)

---

¹³ Kompendium KKC 398.

- 3) **závist** (zášť)
- 4) **hněv** (vztek)
- 5) **smilstvo** (nestydatost, necudnost)
- 6) **nestřídmost** (obžerství)
- 7) **lenost** (zahálčivost)

Nazývají se hlavní hříchy, protože z nich vycházejí jiné hříchy.

- Z utvrzení ve hříchu vyrůstá *neřest*.
- Z utvrzení v dobrém vyrůstá *ctnost*.

Ctnostný je ten, kdo je pohotově nakloněn ke konání dobra.

Čtyři základní (kardinální) ctnosti jsou:

1) Moudrost	3) Statečnost
2) Spravedlnost	4) Mírnost

Být moudrý znamená jasně věci a události rozpoznávat (*prozíravost*), *zvažovat* (*soudnost*) a podle toho také jednat (*rozhodnost*).

Být spravedlivý znamená každému dávat to, co mu náleží (*sem patří např. ctnosti poslušnosti, zbožnosti*).

Být statečný znamená chopit se těžkostí (*odhodlanost*) a překonávat překážky (*vytrvalost*).

Být mírný znamená držet pravou míru v žádostech (*uměřenost*) a požitcích (*střídmost*).

„Odevzdejte tedy, co je císařovo, císaři, co je Boží, dejte Bohu.“
(Mt 22,21)

O skutcích milosrdenství

Jako dobrý strom nese dobré ovoce, tak nutně i živá víra přináší dobré skutky.

„víra, není-li spojena se skutky, je sama o sobě mrtvá“ (Jak 2,17)

Bůh odměňuje i malinké dobré skutky. Zvláštní nadpřirozenou hodnotu mají ty dobré skutky, které děláme ve stavu milosti posvěcující.

136. Jaké jsou skutky tělesného milosrdenství?¹⁴

Skutky tělesného milosrdenství jsou:

- 1) Sytit hladovějící.
- 2) Poskytovat přístřeší lidem bez domova.
- 3) Oblékat ty, kdo nemají nic na sebe.
- 4) Ujímat se těch, kdo jsou na cestách.
- 5) Navštěvovat nemocné.
- 6) Navštěvovat uvězněné.
- 7) Pohřbívat zesnulé.

„cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili“ (Mt 25,40)

137. Jaké jsou skutky duchovního milosrdenství?¹⁵

Skutky duchovního milosrdenství jsou:

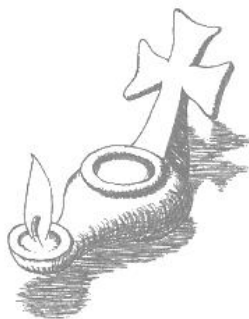
- 1) Dávat radu pochybujícím.
- 2) Poučovat neznalé.

---

¹⁴ Kompendium KKC str. 182. Znění podle překladu: sytit hladově, napájet žíznivé, oblékat nahé, ubytovat pocestné, osvobodovat zajaté, navštěvovat nemocné, pohřbívat mrtvé.

¹⁵ tamtéž. Znění podle překladu: napomínat hříšníky, poučovat nevědomé, pochybujícím dobře radit, těšit zarmoucené, trpělivě snášet urážky, rád odpouštět těm, kdo nás tupí, modlit se za živé i mrtvé.

- 3) Napomínat ty, kdo hřeší.
- 4) Těšit zarmoucené.
- 5) Odpouštět urážky.
- 6) Trpělivé snášet obtíže.
- 7) Prosit Boha za živé i mrtvé.

3. část: O PROSTŘEDCÍCH MILOSTI

Vlastními silami nemůžeme ani věřit ani zachovávat přikázání tak, jak je to nutné pro dosažení blaženosti. K tomu potřebujeme Boží milost.

Milost

138. Co je to milost?

Milost je vnitřní nadpřirozený dar, který nám Bůh dává, abychom došli věčné spásy.

Rozlišuje se *milost posvěčující* a *milost pomáhající*.

- Milost posvěčující z nás dělá Boží děti.
- Milost pomáhající nám pomáhá žít jako Boží děti.

139. Co je to posvěčující milost?

Posvěčující milost je nadpřirozený život duše.

Skrze ni jsme Božími dětmi a dědici nebe.

„Hled'te, jak velikou lásku nám Otec daroval: byli jsme nazváni dětmi Božími, a jsme jimi.“ (1 Jan 3,1)

„A jsme-li děti, tedy i dědicové - dědicové Boží, spoludědicové Kristovi;“ (Řím 8,17)

Poprvé přijímáme posvěcující milost ve křtu.

Tuto milost máme *přijmout*, a v sobě *střežit* a *rozbojňovat*.

140. Co působí pomáhající milost?

Pomáhající milost osvěcuje rozum a posiluje vůli, abychom se varovali zla a dělali dobro.

141. Jak nám dává Bůh svou milost?

Bůh nám dává svou milost skrze prostředky milosti.

142. Jaké jsou prostředky milosti?

Prostředky milosti jsou

- 1) svátosti,
- 2) svátostiny,
- 3) modlitba.

Svátosti

Co je to svátost?

Svátost je účinné znamení ustanovené Ježíšem Kristem, aby nám daroval vnitřní milost.

Svátostmi pokračuje v Církvi dílo spásy Ježíše Krista.

144. Co patří ke svátosti?

- 1) vnější znamení,
- 2) vnitřní milost,
- 3) ustanovení Ježíšem Kristem.

145. Jaké svátosti Ježíš ustanovil?

Ježíš ustanovil sedm svátostí:

1) křest

2) biřmování

3) Eucharistie (Nejsvětější svátosti, svátost oltářní)

4) pokání (svátost smíření, svatá zpověď)

5) pomazání nemocných

6) svěcení (svěcení: jáhenské, kněžské a biskupské)

7) manželství

146. Jak je třeba přijímat svátosti, aby v nás působily milost?

Aby v nás svátosti působily milost, je třeba je přijímat hodně, tj. s náležitou přípravou.¹⁶

K přijetí svátostí musíme být ve stavu posvěcující milosti (kromě křtu a svaté zpovědi, které samy milost posvěcující vlévají). Kdo přijímá svátosti nehodně, dopouští se svatokrádeže.

1. Svátost křtu

147. Co je to křest?

Křest je svátost, kterou se rodí člověk z vody a z Ducha svatého k novému životu.

148. Jak se křest uděluje?

---

¹⁶ Pro srozumitelnost přihlédnuto k: Fr. Kalvoda. Praktický výklad středního katechismu, Papežské knihtiskárny bened. Rajhrad, Brno 1900. otázka č. 468.

Ten, kdo křtí, lije vodu na hlavu křtěného a přitom říká: „Já tě křtím ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.“

149. Proč je křest první a nejdůležitější svátostí?

Křest je první a nejdůležitější svátostí, protože před křtem nemohou být platně přijímány ostatní svátosti a protože bez křtu nemůže být nikdo spasen.¹⁷

V případě nouze (tj. v nebezpečí smrti) může každý člověk platně pokřtít. Pokud byl někde udělen křest v nouzi, je třeba to oznámit příslušnému faráři.

150. Jaké milosti jsou dávány ve křtu?

- 1) Křest vtiskuje duši nesmazatelné znamení křest'ana.**
- 2) Zahlazuje dědičný hřích a všechny osobní hříchy a tresty za hříchy.**
- 3) Dává posvěcující milost.**

Skrze křest jsme přivtěleni k Ježíši Kristu a patříme ke katolické Církvi.

2. Svátost biřmování

151. Co je to biřmování?

Biřmování je svátost, kterou je člověk posilován Duchem svatým, aby vytrvale vyznával víru. (Viz též kapitolku „Věřím v Ducha svatého“)

---

¹⁷ Pozn. překl.: Na tomto místě nejsou rozvedeny analogické způsoby křtu, totiž *křest krve* (u dosud nepokřtěných mučedníků za pravé mravní hodnoty a za víru) a *křest touhy* (např. u katechumenů, kteří umřeli ještě před křtem, ale po křtu toužili), srov. KKC 1258-1260.

„Každý, kdo se ke mně přizná před lidmi, ke tomu se i já přiznám před svým Otcem v nebi;“ (Mt 10,32)

152. Jak se biřmování uděluje?

- 1) Nejprve vztáhne biskup ruce nad biřmovanci a vyprošuje jim sedm darů Ducha svatého.**
- 2) Potom pokládá každému biřmovanci ruku na hlavu a dělá mu křížem kříž na čele.**

Křížmo je olivový olej s příměsí balzámu (z vonných látek). Biskup jej svěťí na Zelený čtvrtek. – Jako olej posiluje tělo, tak biřmování posiluje duši. Balzám chrání před hnilobou a šíří příjemnou vůni. Je to znamení toho, že biřmovanec se má chránit hniloby hříchu a má rozšiřovat libou vůni ctnosti.

Kříž na čele upomíná biřmovance na to, aby se nikdy nestyděl za kříž a svou víru vyznával slovy i skutky. Má zvláště přemáhat strach z lidí a, když to bude nutné, být připraven pro víru trpět.

„Nestydím se za evangelium: je to moc Boží ke spasení pro každého, kdo věří“ (Ř 1,16)

153. Jaké milosti působí biřmování?

- 1) Biřmování vtiskuje duši nesmazatelné znamení bojovníka Kristova.**
- 2) Dává Ducha svatého, abychom víru chránili, odvážně vyznávali a proti všem nepřítelům spásy bránili.**
- 3) Rozhojňuje posvěcující milost.**

154. Jak je třeba přijímat biřmování?

Biřmování je třeba přijímat

- 1) ve stavu milosti**
- 2) a s pevným předsevzetím žít a zemřít jako dobrý katolický křesťan.**

Před přijetím svátosti biřmování je nezbytné, aby se biřmovanec vyzpovídal.

Biřmovací kmotr musí být starší 16 let a být katolíkem, který byl již biřmován. Je třeba, aby vedl takový život, který odpovídá jeho víře a poslání, povinnosti, kterou na sebe jako kmotr bere. Jeho úkolem je „dbát, aby se biřmovaný choval jako opravdový svědek Kristův a věrně plnil povinnosti spojené s touto svátostí“ (CIC, c. 892). Během biřmování má kmotr pravou ruku na pravém rameni biřmovance.

3. Svátost Eucharistie

Svátost oltářní (= Eucharistie) je svátost nejsvětější; dává nejvíce milostí, protože nejenže jako ostatní svátosti člověka posvěcuje, ale je v ní navíc Ježíš

Kristus, původce veškeré svatosti, sám podstatně přítomný.¹⁸

155. Co je to Nejsvětější svátost oltářní?

Nejsvětější svátost oltářní je Ježíš Kristus sám. Je tajemně jako Bůh a člověk přítomný pod způsoby chleba a vína

- 1) aby sám sebe na oltáři přinášel jako naši oběť
- 2) a aby se nám daroval jako obětní pokrm.

„A chléb, který já dám, je mé tělo, dané za život světa.“ (J 6,51)

Klaním se ti vroucně, skrytý Bože náš,
jenž tu ve svátosti sebe ukrýváš.
Tobě srdcem svým se zcela poddávám,
před tebou svou slabost, Bože, vyznávám.
(sv. Tomáš Akvinský; Kancionál č. 712)

156. Jak ustanovil Ježíš Nejsvětější svátost oltářní?

Ježíš ustanovil Nejsvětější svátost oltářní večer před svým utrpením při Poslední večeři.

- 1) Vzal chléb, požehnal jej, lámal, dal ho svým učedníkům a řekl: „Vezměte a jezte. Toto je moje tělo.“
- 2) Stejným způsobem vzal kalich, požehnal jej, podal ho svým učedníkům a řekl: „Vezměte a pijte z toho všichni. Toto je moje krev, která se za vás a za mnohé prolévá na odpuštění

---

¹⁸ Fr. Kalvoda. Praktický výklad středního katechismu, otázka č. 500.

hříchů. To konejte na mou památku!“ (Mt 26,26; Mk 14,22; Lk 22,19; 1 Kor 11,23)

157. Co se stalo, když Ježíš řekl: „Toto je moje tělo.“, „Toto je moje krev.“?

Když Ježíš řekl: „Toto je moje tělo“, „Toto je moje krev, proměnil se chléb v přesvaté Tělo a víno v předrahou Krev.

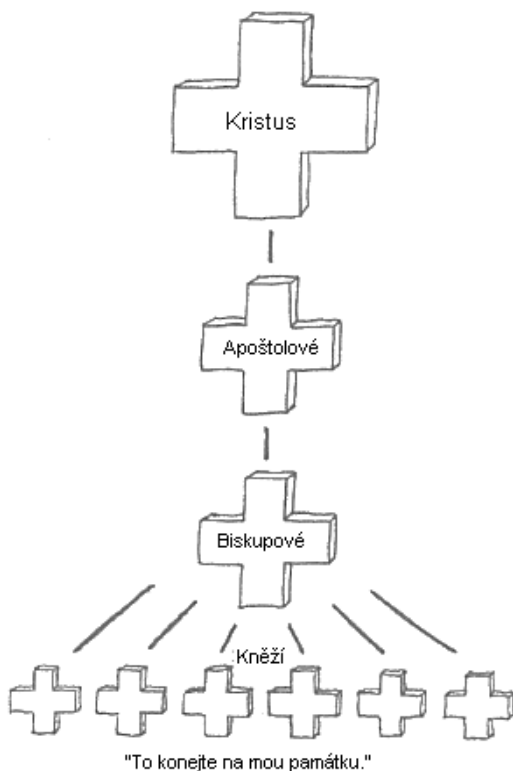
158. Jakou moc dal Ježíš apoštolům slovy: „To konejte na mou památku!“?

Slovy „To konejte na mou památku!“ dal Ježíš apoštolům sílu proměňovat chléb v přesvaté Tělo a víno v předrahou Krev, jak to sám On udělal.

159. Kdo může nyní proměňovat chléb a víno?

Nyní mohou proměňovat chléb a víno biskupové a kněží.

Moc k tomu získávají kněžským svěcením.

160. Kdy vykonávají biskupové a kněží moc proměňovat chléb a víno?

Biskupové a kněží proměňují chléb a víno v Tělo a Krev Ježíše Krista při mši svaté.

161. Co je na oltáři před proměňování a co po proměňování?

Před proměňováním je na oltáři chléb a víno, po proměňování pravé Tělo a pravá Krev Ježíše Krista. Při svatém proměňování se mění podstata chleba a vína. Přestože vnější způsoby chleba a vína zůstávají zachované, přestávají nadále být chlebem a vínem.

162. Odkud víme, že Ježíš v Nejsvětější svátosti oltářní je pravdivě přítomen?

Že je Ježíš v Nejsvětější svátosti oltářní pravdivě přítomen, víme,

1) z Jeho slov

2) a z nauky Církve.

Církev učí, že Ježíš Kristus je v Nejsvětější svátosti oltářní přítomen *pravdivě, skutečně a podstatně*. – Aby tuto víru posiloval, dává nám v průběhu času stále znovu eucharistické zázraky.

163. Jak dlouho zůstává Ježíš v Nejsvětější svátosti oltářní přítomen?

Ježíš zůstává v Nejsvětější svátosti oltářní přítomen tak dlouho, dokud trvají způsoby chleba a vína.

Nejsvětější svátost oltářní se uchovává ve *svatostánku*.

Znamení její přítomnosti je *věčné světlo*. Ke slavnostnímu uctívání Ježíše ve svaté Hostii se používá *monstrance* (viz obrázek na začátku kapitoly).

Jsme pozváni, abychom Ježíše ve svatostánku navštěvovali a k Němu se modlili také mimo mši svatou.

164. Co znamená obětovat?

Obětovat znamená přinést Bohu dar, abychom Ho uctili jako nejvyššího Pána.

Ve Starém zákoně se přinášela zvířata jako oběti ke cti Boží.

165. Jaká je Oběť Nového zákona?

Obět' Nového zákona je Obět' Ježíše Krista na Kříži.

166. Co Ježíš na Kříži obětoval nebeskému Otcí?
Ježíš na Kříži obětoval za nás svému nebeskému Otcí své Tělo a Krev.

167. Kde se zpřítomňuje nekrvavým způsobem Obět' na Kříži?

Obět' na Kříži se nekrvavým způsobem zpřítomňuje ve mši svaté.

168. Co je to mše svatá?

Mše svatá je stále trvající Obět' Nového zákona, nekrvavé zpřítomnění Oběti Krista na Kříži.

Během ní se Ježíš Kristus pod způsoby chleba a vína prostřednictvím kněze přináší za Obět' svému nebeskému Otcí.

169. Jaký je rozdíl mezi Obětí na Kříži a mešní obětí?

Obět' na Kříži a mešní obět' je ta samá obět'.

V obou je obětním darem Ježíš sám. Jenom Obět' na Kříži byla krvavá, mešní obět' je nekrvavá.

170. Odkdy slaví katolická Církev mešní obět'?

Katolická Církev slaví mešní obět' od doby apoštolů.

Slovy „*To konejte na mou památku!*“ dal Ježíš apoštolům a jejich nástupcům zároveň příkaz i moc slavit mši svatou.

171. Proč zavedl Ježíš Kristus mešní obět'?

Ježíš Kristus zavedl mešní obět'

1) aby byla Bohu prokazována neustále nejvyšší úcta,

2) abychom stále měli v paměti krvavou Oběť na Kříži

3) aby nám byly k užitku plody Oběti na Kříži.

Plody Oběti na Kříži jsou milostí vykoupení, které jsou nám udílány účastí na mešní oběti.

172. Za koho přináší kněz svatou mešní oběť?

Kněz přináší svatou mešní oběť za všechny lidi – za živé i za zemřelé.

173. Jaké jsou hlavní části mše svaté?

Hlavní části mše svaté jsou

1) Bohoslužba slova (modlitby a čtení)

2) Bohoslužba oběti / Eucharistická slavnost (obětování, proměňování, svaté přijímání)

Vnějšímu uspořádání odpovídá vnitřní řád.

- V usebranosti se obracíme k Ježíši a prosíme Ho, aby naše srdce *očistil* od všech hříchů.

- Nasloucháme Božímu slovu, aby nás *osvěcovalo*.

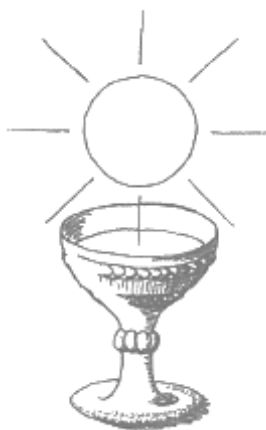
- *Sjednocujeme se* s Obětí Ježíše a přijímáme Jeho samého ve svatém přijímání.

- Jsme vysláni, abychom byli Ježíšovými svědky.

K tomu nám dává kněz požehnání.

V knížečce „Přistoupím k oltáři Božímu“ od téhož autora je celý průběh mše svaté srozumitelně vysvětlen.

Svaté přijímání

Latinské slovo označující svaté přijímání – *communio* znamená *sjednocení*.

174. Co přijímáme ve svatém přijímání?

Ve svatém přijímání přijímáme Tělo a Krev Ježíše Krista jako pokrm pro naši duši.

„Nebot' mé tělo je pravý pokrm a má krev pravý nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“ (Jn 6,55-56)

175. Co působí svaté přijímání?

- 1) **Svaté přijímání nás v nitru sjednocuje s Ježíšem.**
- 2) **Oslabuje v nás zlé náklonnosti a dává nám sílu k dobrému.**
- 3) **Odpouští lehké hříchy a chrání před těžkými hříchy.**
- 4) **Je závdavkem budoucího vzkříšení.**

„Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den.“ (Jn 6,54)

176. Co musíme dělat, abychom přijímali hodným způsobem?

Abychom přijímali hodným způsobem, musíme se jak duchovně, tak tělesně dobře připravit.

177. Jak se musíme připravit duchovně?

Nesmíme mít žádný těžký hřích.

Kdo si je vědom těžkého hřichu, musí se nejprve dobře vyzpovídat. Nad lehkými hříchy vzbudíme lítost.

Nehodně přijímat svaté přijímání je veliké neštěstí!

„Kdo by tedy jedl tento chléb a pil kalich Páně nebudně, proviní se proti tělu a krvi Páně. Necht' každý sám sebe zkoumá, než tento chléb jí a z tohoto kalicha pije. Kdo jí a pije a nerozpoznává, že jde o tělo Páně, jí a pije sám sobě odsouzení.“
(1 Kor 11,27-29)

178. Jak se musíme připravit tělesně?

1) Nesmíme nejméně jednu hodinu před svatým přijímáním nic jíst a nic pít kromě vody.

2) Máme přijít na mši svatou slušně oblečení.

Nemocní si mohou vzít léky nebo něco k jídlu i těsně před svatým přijímáním.

179. Jak máme přistupovat ke stolu Páně?

Ke svatému přijímání máme přistupovat s co největší úctou.

180. Co máme dělat po svatém přijímání?

Po svatém přijímání se máme klanět Ježíši v naší duši.

Máme Mu děkovat, slíbit mu lásku a věrnost a prosit Ho o Jeho milost.

4. Svátost pokání

181. Co je to svatá zpověď?

Svatá zpověď je svátost, kterou může kněz na místě Božím odpustit všechny hříchy, které jsme po křtu spáchali.

182. Jak ustanovil Ježíš svátost pokání?

Ježíš ustanovil svátost pokání, když se po svém Vzkříšení zjevil apoštolům. Dýchnul na ně a řekl: „Přijměte Ducha svatého. Komu hříchy odpustíte, tomu budou odpuštěny, a komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.“ (J 20,22-23)

Apoštolové mohli snímat hříchy, protože jim k tomu Ježíš dal moc.

183. Kdo může odpouštět hříchy?

Biskupové a kněží mají pravomoc odpouštět hříchy.

Apoštolové předali moc odpouštět hříchy svým nástupcům – biskupům. Biskupové ji dávají kněžím ve svátosti kněžského svěcení.

184. Jak se uděluje svátost pokání?

Hříšník s lítostí vyzná své hříchy a kněz mu dá rozhřešení (=absoluci).

Generální absolve (všeobecné rozhřešení) je možné jedině tam, kde je mnoho lidí, kteří se chtějí vyzpovídat, ale na základě nějaké zvláštní nouze nemohou.¹⁹ Musí si vzít

---

¹⁹ Např. na potápějící se lodi; ne však při poutích, kde je mnoho lidí.

předsevzetí, že vyznají těžké hříchy při nejbližší příležitosti. Generální absoluce nad těmi, kdo se nechtějí vyzpovídat, je vždy neplatná.

185. Jaké milosti působí svátost pokání?

- 1) **Svátost pokání zahlazuje všechny hříchy a věčné tresty.**
- 2) **Posvěcuje duši.**
- 3) **Pomáhá ke ctnostnému životu.**

186. Co musíme udělat, abychom se dobře vyzpovídali?

Abychom se dobře vyzpovídali, musíme

- 1) **modlit se k Duchu svatému,**
- 2) **zpytovat svědomí,**
- 3) **litovat hříchů,**
- 4) **dát si předsevzetí polepšit se,**
- 5) **vyznat hříchy,**
- 6) **vykonat pokání.**

Je možné postupovat podle 6 „P“²⁰

1. pomodlení
2. poznání
3. politování
4. polepšení
5. přiznání
6. pokání

---

²⁰ Snaha o překlad šest „B“ z němčiny: „beten, besinnen, bereuen, bessern, bekennen, büßen“.

1) Modlitba k Duchu svatému²¹

Přijď, Duchu svatý, a dej mi milost, abych správně poznal své hříchy. Pomož mi, abych jich ze srdce litoval, dobře se z nich vyzpovídal a abych se opravdu polepšil. Amen.

2) Zpytování svědomí

187. Co znamená zpytování svědomí?

Zpytování svědomí znamená upřímně popřemýšlet, jakých hříchů jsme se dopustili.

- 1) Přemýšlíme, jestli jsme se naposledy platně vyzpovíдали a vykonali uložené pokání.**
- 2) Procházíme Boží přikázání, církevní přikázání a sedm hlavních hříchů a ptáme se přitom sebe, čím jsme zhřešili v myšlenkách slovech a skutcích.**

Abychom hříchy snadněji nalézali, můžeme použít vhodné zpodobnění zrcadlo např. v Kancionálu.

Když si jsme s nějakou věcí nejistí nebo nevíme, zda je to hřích, můžeme se s plnou důvěrou zeptat

---

²¹ Jiná modlitba též: Kancionál 045: „Bože, Otče nebeský, jsi vševědoucí a znáš mě dokonale. Voláš mě, abych zkoumal svůj život před tebou a poznal se tak, jak mě znáš a vidíš ty. Tvůj Syn Ježíš Kristus mi svým lidským životem ukázal, jak mám žít já, který nesu jeho jméno – křesťan. Osvět svým Duchem můj rozum, abych se poznal. Dotkni se mého srdce, abych svých hříchů litoval. Daruj mi statečnost a pokoru, abych se upřímně vyznal. Pohni mou vůlí, abych svá předsevzetí dokázal uskutečnit. Dej mi nadšení pro spravedlnost a dobro.“ Známa je také tzv. modlitba lítosti: „Můj nebeský Otče, já tě miluji, a proto svých hříchů velmi lituji. Už nechci zarmoutit tvoji dobrotu, prosím tě, odpusť mi pro Krev Kristovu. Amen.“

zpovídajícího kněze. U těžkých hříchů musíme pátrat také po *počtu* a důležitých *okolnostech*.

3) Lítost nad hřichy

188. Jaký je nejdůležitější předpoklad pro přijetí svátosti pokání?

Nejdůležitější předpoklad pro přijetí svátosti pokání je lítost.

Bez lítosti nemůže být odpuštěn žádný hřích. Zpověď bez lítosti je neplatná.

189. Kdy máme pravou lítost?

Pravou lítost máme, když je nám ze srdce líto, že jsme spáchali hřichy a předsevzali jsme si, že už hřešit nebudeme.

190. Jaké jsou druhy lítosti?

Jsou tři druhy lítosti:

- 1) *dokonalá,*
- 2) *nedokonalá,*
- 3) *marná.*

191. Co je to dokonalá lítost?

Dokonalá lítost se nazývá také *lítost z lásky*.

Vychází z myšlenky na Boží lásku a z toho, že se stydíme, že jsme tuto lásku zranili.

192. Jakou moc má dokonalá lítost?

Dokonalá lítost má moc okamžitě zahladit jakoukoliv vinu.

Pokud člověk ví o svátosti pokání, je s dokonalou lítostí spojena touha po svaté zpovědi. Není tedy možné vzbudit lítost z lásky, abychom se nemuseli jít vyzpovídat. Dokonalou lítost bychom měli vzbudit především v nebezpečí smrti.

193. Co je to nedokonalá lítost?

Nedokonalá lítost se nazývá také *lítost ze strachu*.

Vychází z pomýšlení na Boží spravedlnost, na to, že každý hřích si zasluhuje spravedlivý trest.

Nedokonalá se jí říká, protože sama nestačí, aby zahladila těžké hříchy. Je však užitečná pro odvrácení se od hříchů. Stačí pro platnou zpověď.

194. Co je to marná lítost?

Při marné lítosti je nám líto hříchů jenom proto, že se před lidmi za hřích stydíme nebo že nám přinesl časné škody. Na Boží lásku a spravedlnost však nemyslíme a ani se nechceme polepšit.

Před Bohem nemá žádnou cenu. Při zpovědi je k ničemu.

4) Dobré předsevzetí

195. Co je s lítostí nutně spojeno?

S lítostí je nutně spojeno předsevzetí.

196. Kdy máme dobré předsevzetí?

K dobrému předsevzetí patří mít upřímnou vůli

- 1) už více nehřešit,
- 2) vyvarovat se blízké příležitosti ke hříchu,
- 3) použít užitečné prostředky k polepšení
- 4) a spáchané škody co možná nejdříve napravit.

Blízká příležitost ke hříchu je to, co nás svádí ke hříchu, například nějaká **osoba, místo, obrázek, kniha, hra, film, internetová stránka...**

Kdo se nechce vyvarovat *blízké příležitosti ke těžkému hříchu*, nemůže obdržet rozhřešení. Zpověď by byla neplatná.²²

Bože, lituji všech svých hříchů. Zasloužil jsem za ně trest, ale ty mi nabízíš svou lásku. Je mi líto mých provinění, protože jsem tě jimi urážel. Chci se bránit hříchu a vyhýbat se i příležitosti k němu.

Svěřuji ti lidi, kterým jsem ublížil. Bože, buď milostiv mně hříšnému. Dej mi sílu a veď mě. Můj

Ježíši, milosrdenství!

(Kancionál 046A)

---

²² Pozn. překl.: Zde bych uvedl příklad osob, které žijí společně v partnerství a neuzavřely spolu platně manželství.

5) Vyznání hříchů

197. Co musíme dělat při zpovědi?

Při zpovědi musíme upřímně a s lítostí vyznat naše hříchy knězi.

198. Které hříchy musíme vyznat?

Musíme vyznat alespoň všechny těžké hříchy, a to co do *druhu a počtu*.

U těžkých hříchů musíme říci důležité okolnosti a také jak často jsme hřích páchali.

Kdo *těžký hřích* z falešného studu zamtlčí nebo záměrně řekne tak nejasně, že to zpovědník nemůže pochopit, zpovídá se neplatně a uvaluje na svou duši těžké břemeno.

199. Co musíme udělat, když jsme úmyslně vynechali nějaký těžký hřích?

Když jsme úmyslně vynechali nějaký těžký hřích,

1) musíme se z něj vyzpovídat a zároveň říct, jak často jsme ho záměrně vynechávali.

2) Také musíme ještě jednou vyznat všechny těžké hříchy od poslední platné zpovědi.

200. Co musíme udělat, když je zřejmé, že jsme neúmyslně zapomněli vyznat nějaký těžký hřích?

Kdo neúmyslně nějaký těžký hřích zapomene vyznat, je jeho zpověď platná, ale musí tento hřích vyznat při následující zpovědi.

201. Co učí Církev o vyznávání lehkých hříchů?

Církev učí, že není nutné vyznávat lehké hříchy, ale je to velice užitečné.

Malá zranění si člověk vyléčí sám, ale občas je stejně dobré je ukázat lékaři. Pravidelné vyznávání lehkých hříchů je pomůckou k vychovávání našeho svědomí, k boji proti zlým náklonnostem a k růstu naší lásky ke Kristu.

202. Proč se nemáme nikdy stydět upřímně se vyzpovídat?

Nemáme se nikdy stydět upřímně se vyzpovídat,

- 1) protože zpovědník nemůže ze zpovědi vůbec nic vyzradit někomu jinému (zpovědní tajemství);**
- 2) protože je lepší vyznat hříchy důvěrně než neklidně žít, nešťastně zemřít, v poslední den strpět ostudu před celým světem a být navěky zavržen.**

Zpovědník je povinen vzít na sebe dokonce mučednickou smrt, než něco ze zpovědi vyzradit.²³ Nejenom zpovědník, ale kdokoliv se ze zpovídání někoho jiného něco doví, musí o tom zachovávat přísnou mlčenlivost.

Ve zpovědnici

Poté, co jsme zpytovali svědomí, vzbudili lítost a učinili předsevzetí, jdeme do zpovědnice. Tam si klekneme a řekneme: „*Pochválen buď Pán Ježíš Kristus!*“ Kněz odpoví: „*Až na věky. Amen.*“

Když nám dává kněz požehnání, děláme zbožně znamení kříže.

Na začátek vyznání řekneme stav, ve kterém žijeme: „*Mám ... let. Naposledy jsem byl(a) u zpovědi před ...*

---

²³ Pozn. překl.: Je možné uvést veliký příklad mučedníků zpovědního tajemství – sv. Jana Nepomuckého a sv. Jana Sarkandera.

týdny/ měsíce/ roky. Vyznávám se Bohu všemohoucímu a Vám, otče, na místě Božím ze svých hříchů: ...“

Nyní vypovíme své hříchy, jak jsme je vyzpytovali. Vyznání má být zřetelné, ne příliš nahlas, ale především upřímné a uctivé. Vyvarujeme se také přílišné rozvláčnosti.

Když vypovíme všechny hříchy, řekneme: *„Těchto a všech svých hříchů ze srdce lituji. Můj Ježíši, milosrdenství!“*

Potom nasloucháme poučení zpovědníka. Chce nám pomoci poznat Boží vůli. Když zpovědník na konci uloží pokání, můžeme jako znamení toho, že jsme rozuměli, odpovědět: *–„Děkuji.“*

Nyní udílí kněz rozhřešení. Během toho děláme kříž a vzbuzujeme v srdci ještě jednou lítost. To je ten okamžik, kdy jsou zahlazovány hříchy.

Slova rozhřešení zní:

EGO TE ABSOLVO A PECCATIS TUIS IN
NOMINE PATRIS † ET FILII ET SPIRITUS
SANCTI.

UDĚLUJI TI ROZHŘEŠENÍ VE JMÉNU OTCE † I
SYNA I DUCHA SVATÉHO.

Odpovíme: *„Amen.“*

Na konci řekne zpovědník: *„Pochválen buď Pán Ježíš Kristus!“*

Odpovíme: *„Až na věky. Amen.“*

6) Vykonání pokání

203. Co děláme, když vyjdeme ze zpovědnice?

Když vyjdeme ze zpovědnice,

- 1) **vykonáme uložené pokání (pokud možno hned).**
- 2) **Děkujeme Bohu za obdrženou milost.**
- 3) **Prosíme Ho o sílu zachovat předsevzetí a o milost vytrvat.**

Modlitba po svaté zpovědi²⁴

Nejdobrotivější nebeský Otče, děkuji ti z celého srdce za veliké dobrodiní, které jsi mi nyní prokázal. Skrze svého kněze jsi mi odpustil hříchy a daroval mi svou milost. Chci tě milovat nade všechno a vynaložit veškerou námahu k tomu, abych tě již více nezarmoutil. K tomu mi dej svou milost.

---

²⁴ Jiné modlitby: Kancionál 047A, 047B.

Můj Ježíši, omyl jsi mě svou předrahou Krví. Do Tvých rukou poroučím svou duši. Dej, abych zůstal Tvým přikázáním vždycky věrný a nedopust', abych se od Tebe kdy odloučil.

Odpustky

Z každodenní zkušenosti víme, že hříchy mají následky, které nemůže samotná lítost vyřešit: Co bylo ukradeno, musí se vrátit. Dobrá pověst se musí znovu vybudovat. Způsobené škody se musí napravit.

Hříchy mají také duchovní následky:

- Těžký hřích s sebou nese *věčný trest*.
- Lehké hříchy s sebou nesou *časný trest*.

Rozlišujeme: *vinu za hřích* a *trest za hřích*.

Ve svaté zpovědi jsou odpouštěny *vinu za hřích* a *věčné tresty za hřích*, ale ne však nutně také *časné tresty za hřích*.

Při odpuštění těžkých hříchů se zaměňuje *věčný trest* za *časný trest*.

Časné následky hříchů vyžadují znovuvvedení záležitostí do pořádku nebo jejich zušlechtění. K tomu můžeme konat pokání buď na zemi, nebo později v očistci.

204. Co je to odpustek?

Odpustek je odpuštění časných trestů za hříchy, které ještě zbývají po odpuštění hříchů.

Odpustek neodpouští žádné hříchy, ale časné tresty.

Odpustky jsou *plnomocné* nebo *částecné*.

- *Plnomocný odpustek* znamená, že se odpouští všechny časné tresty za hříchy.

- *Částecný odpustek* znamená, že se odpouští část časných trestů za hříchy.

205. Od koho má Církev moc udělovat odpustky?
Církev má moc udělovat odpustky od Ježíše Krista.
V odpustku rozdílí Církev milosti, které jsou zásluhou Pána Ježíše a svatých.

206. Co je nutné k získání odpustku?

K získání odpustku

- 1) **musíme být ve stavu milosti**
- 2) **a přesně vykonat od Církve předepsané skutky.**

K získání plnomocného odpustku náleží také svatá zpověď, svaté přijímání, modlitba na úmysly Svatého otce a rozhodný odklon od hříchu.

Odpustky mají vybízet k častějšímu přijímání svátostí a ke konání dobrých skutků.

5. Svátost pomazání nemocných

207. Co je to pomazání nemocných?

Pomazání nemocných (nebo poslední pomazání) je svátost, kterou ustanovil Ježíš Kristus k duchovnímu a tělesnému uzdravení nemocných.

208. Jak se uděluje pomazání nemocných?

Kněz se nad nemocným modlí a maže ho požehnaným olejem.

209. Co působí pomazání nemocných?

- 1) **Pomazání nemocných rozhojňuje posvěcující milost.**

- 2) Zahlazuje lehké hříchy a smrtelné hříchy, ze kterých se nemůže nemocný vyzpovídat.
- 3) Posiluje v utrpení a pokušení, zvláště ve smrtelném zápase.
- 4) Často přináší ulehčení v nemoci.

210. Kdo může a má přijmout pomazání nemocných.

Každý katolický křesťan, který je těžce nemocný může a má přijmout pomazání nemocných.

Před přijetím pomazání nemocných je třeba litovat svých hříchů, a pokud je to možné, vyzpovídat se.

6. Svátost svěcení

Svátost svěcení má tři stupně: jáhenské svěcení, kněžské svěcení a biskupské svěcení. Uděluje se vkládáním rukou a modlitbou biskupa.

211. Co je to kněžské svěcení?

Kněžské svěcení je svátost, kterou se udílí kněžská moc a milost. Vtiskuje duši nesmazatelné znamení kněžství.

212. Jakou moc udílí kněžské svěcení?

Kněžské svěcení udílí moc

- 1) přinášet oběť mše svaté,
- 2) udílet svátosti,
- 3) kázat, světit a žehnat.

213. Jaké milosti dává kněžské svěcení?

Kněžské svěcení rozhlašuje posvěcující milost a dává pomáhající milosti k dobrému kněžskému životu a službě.

214. Proč se mohou stát kněžími jenom muži?

Kněžími se mohou stát jenom muži, protože to tak ustanovil Ježíš.

215. Proč žije kněz v celibátu?

Kněz žije v celibátu (=bezmanželství), aby byl blíže Ježíši Kristu, aby se zasvětil Církvi s nerozdělenou láskou a aby s větší svobodou mohl sloužit pro spásu duší.

7. Svátost manželství

216. Kdo ustanovil manželství?

Manželství ustanovil při stvoření Pán Bůh a Ježíš Kristus jej povýšil na svátost.

217. Co působí svátost manželství?

Ve svátosti manželství spojuje Kristus manžele svatým a nezrušitelným svazkem.

Platné manželství nelze zrušit až do smrti.

218. Jaké milosti propůjčuje svátost manželství?

- 1) **Svátost manželství rozhojňuje posvěcující milost.**
- 2) **Dává manželům právo na všechny milosti, které potřebují, aby svůj svazek věrně**

zachovali až do smrti a aby svědomitě plnili své povinnosti.

219. Jaké povinnosti mají manželé?

- 1) Manželé mají vytrvat spojení ve svornosti a lásce spolu až do smrti.**
- 2) Děti, které jim Bůh dá, mají přijmout a zbožně vychovat.**

Svátostiny

220. Co jsou to svátostiny?

Svátostiny jsou požehnání, svěcení a posvěcené předměty.

Podobně jako svátosti jsou svátostiny vnějšími znameními, které zprostředkovávají vnitřní milost. Sedm svátostí zavedl Ježíš Kristus sám, svátostiny však zavedla Církev.

221. Od koho má Církev moc žehnat a světit?

Církev má moc žehnat a světit od Ježíše Krista.

222. K čemu slouží požehnání od Církve?

Požehnání od Církve slouží k tomu, aby svolávalo Boží požehnání na osoby a věci.

223. K čemu slouží svěcení od Církve?

Svěcení od Církve slouží k tomu, aby posvěcovalo osoby a předměty pro bohoslužbu a pro zbožné účely věřících.

Nejdůležitější svěcení jsou svěcení kostelů, oltářů, zvonů, náčiní a rouch pro bohoslužbu a žehnání křížů, růženců, vody, svící...

Modlitba

224. Co znamená modlit se?

Modlit se znamená pozvedat duši k Bohu,

- 1) abychom Ho chválili,**
- 2) Jemu děkovali,**
- 3) Jeho prosili**
- 4) a Jeho žádali o smír.**

Rozlišujeme modlitbu chvály, díky, proseb a modlitbu za smír.

225. Proč je třeba se modlit?

Je třeba se modlit,

- 1) protože Bůh chce, abychom se modlili**
- 2) a protože modlitba jako projev víry je nutná k blaženosti.**

„Proste, a bude vám dáno; hledejte a naleznete; tlučte a bude vám otevřeno. Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno.“ (Mt 7,7-8)

Modlitba je řádný prostředek, kterým nám Bůh daruje milosti nutné pro spásu.

226. Kdy se máme modlit?

Máme se modlit každý den, zvláště ráno, večer, před a po jídle a v pokušení.

Co je pro tělo dýchání, to je pro duši modlitba. Je tedy pro duši užitečné a blahodárné mít v duchovním životě pořádek a pravidelně se modlit.

Máme se modlit za všechny lidi, za živé i zemřelé, za přátele i nepřátele, za nejbližší příbuzné, za duchovní i světské představitele, za obrácení hříšníků a za potřeby svaté Církve.

227. Jak se máme modlit?

Máme se modlit

- 1) zbožně,**
- 2) pokorně,**
- 3) s důvěrou,**
- 4) vytrvale.**

- *Zbožně* se modlíme, když se snažíme modlit usebraně a ze srdce.

- *Pokorně* se modlíme, když myslíme na to, že jsme slabí, náchylní ke hříchu a potřebujeme Boží milost.

- *S důvěrou* se modlíme, když pevně doufáme, že nás Bůh vyslyší.

- *Vytrvale* se modlíme, když nepřestáváme, ani když nás Bůh dlouho nevyslyší.

V modlitbě dostáváme mnoho síly k dobrému a útěchu a pomoc v trápení a nouzi.

Modlitba Páně

228. Proč je modlitba Otče náš zvláště hodnotná a svatá?

Modlitba Otče náš je zvláště hodnotná a svatá, protože ji učil Ježíš sám a doporučoval se ji modlit (Mt 6,9-12).

Proto se také nazývá Otče náš *modlitba Páně*.

Skládá se z jednoho oslovení a sedmi proseb (viz následující kapitolu o modlitbě).

229. Na co nás upomíná oslovení: „Otče náš, jenž jsi na nebesích“?

Toto oslovení nás upomíná na to, že jsme děti Boží a že se s dětinnou důvěrou můžeme přicházet ke svému nebeskému Otci.

230. O co prosíme v první prosbě: „Posvět’ se jméno tvé“?

Prosíme, aby všichni lidé Boha poznali, milovali a uctívali.

231. O co prosíme ve druhé prosbě: „Přijď tvé království“?

Prosíme, aby se všichni lidé stali Božími dětmi.

- Boží království *okolo nás* je katolická Církev.
- Boží království *v nás* je posvěcující milost.
- Boží království *nad námi* je nebe.

232. O co prosíme ve třetí prosbě: „Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi“?

Prosíme, aby všichni lidé plnili Boží vůli jako andělé v nebi.

233. O co prosíme ve čtvrté prosbě: „Chléb náš vezdejší dej nám dnes“?

Prosíme, aby nám Bůh každý den dal to, co je nezbytné pro tělo a duši.

234. O co prosíme v páté prosbě: „Odpust' nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům“?

Prosíme, aby nám Bůh prominul hříchy, jako my promíjíme těm, kdo uráží nás.

235. O co prosíme v šesté prosbě: „Neuved' nás v pokušení“?

Prosíme, aby nás Bůh chránil před pokušeními ke zlému a aby nám dal milost přemáhat pokušení a sílu obstát ve všech zkouškách.

236. O co prosíme v sedmé prosbě: „Ale zbav nás od zlého“?

Prosíme, aby nás Bůh chránil před veškerým zlem, zvláště před hříchem a věčným zatracením.

Modlitba Zdravas, Maria

Modlitba „Zdravas, Maria“ se sestává ze tří částí:

- 1) ze slov anděla (Lk 1,28)
- 2) ze slov Alžběty (Lk 1,42)
- 3) a z prosby Církve.

237. Proč se modlíme: „milosti plná“?

Modlíme se „milosti plná“, protože Panna Maria od okamžiku svého početí zůstala uchráněna od dědičného i každého osobního hříchu a byla ozdobena všemi dary milostí Ducha svatého.

238. Proč se modlíme: „Pán s tebou“?

Modlíme se „Pán s tebou“, protože Bůh má v Panně Marii zvláštní zalíbení a učinil jí veliké věci.

239. Proč se modlíme: „požehnaná ty mezi ženami“?

Modlíme se „požehnaná ty mezi ženami“, protože Panna Maria je jakožto Matka Boží nejsvatější ze všech žen.

240. Proč se modlíme „požehnaný plod života tvého“?

Modlíme se „požehnaný plod života tvého“, z jejího syna Ježíše vychází veškeré požehnání a veškerá milost.

Modlitby

1. Svaté znamení kříže

Ve jménu Otce

i Syna

i Ducha svatého. Amen.

2. Otče náš (Kancionál č. 001)

Otče náš, jenž jsi na nebesích,

- 1) posvět' se jméno tvé.
- 2) Přijď království tvé.
- 3) Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.
- 4) Chléb náš vezdejší, dej nám dnes.
- 5) A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.
- 6) A neuveď nás v pokušení,
- 7) ale zbav nás od zlého. Amen.

3. Zdrávas, Maria (Kancionál č. 004)

- 1) Zdrávas, Maria, milosti plná, Pán s tebou;
- 2) požehnaná ty mezi ženami a požehnaný plod života tvého, Ježíš.
- 3) Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší. Amen.

4. Sláva Otci

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému, jako byla na počátku, i nyní, i vždycky a na věky věků. Amen.

5. Anděl Páně – modlí se třikrát denně

(Kancionál č. 005)

K Anděl Páně zvěstoval Panně Marii

L a ona počala z Ducha svatého. (Zdrávas, Maria...)

K Maria řekla: Jsem služebnice Páně,

L ať se mi stane podle tvého slova. (Zdrávas, Maria...)

K A Slovo se stalo tělem

L a přebývalo mezi námi. (Zdrávas, Maria...)

K Oroduj za nás, svatá Boží rodičko,

L aby nám Kristus dal účast na svých zaslíbeních.

K Modleme se: Pane, poznali jsme andělské poselství o vtělení Krista, tvého Syna; vlej nám, prosíme, do duše svou milost, ať nás jeho umučení a kříž přivede k slávě vzkříšení. Skrze Krista, našeho Pána.

L Amen.

6. Raduj se, Královno nebeská – modlí se od Velikonoc

po slavnost Soslání Ducha svatého místo modlitby Anděl Páně

(Kancionál č. 006)

Raduj se, Královno nebeská, aleluja,

protože splnil Pán slova svá, aleluja,

z mrtvých vstal, Matko, Ježíš tvůj, aleluja,

u něho za nás oroduj, aleluja.

K Raduj se a vesel, Panno Maria, aleluja.

L neboť Pán vpravdě z mrtvých vstal, aleluja.

K Modleme se: Bože, vzkříšením svého Syna, našeho Pána Ježíše Krista, jsi naplnil svět radostí; na přímluvu jeho Rodičky, Panny Marie, dej, ať dosáhneme radostí života věčného. Skrze Krista, našeho Pána.

L Amen.

7. **Dobrý úmysl**

Všechno ke cti Boží! Všechno z lásky k Bohu.
Bože můj, vše, co dnes budu myslet, mluvit konat
a trpět, obětují ke tvé větší cti a chvále. Amen.
Vše k větší cti Boží.

8. **Ranní modlitba**

Ó Bože, celou tuto noc
zas chránila mě tvoje moc.
Buď za to ctěn a veleben!
A prosím tě: i tento den
ty dobrý, svatý Otče můj,
mne hříchu, smrti ochraňuj!
Myšlenky, slova, skutky své,
chci obětovat ke cti tvé.
Anděle Boží, strážce můj,
při mně též stůj, mě opatruj!
Maria, Matko jediná,
přimluv se za mne u Syna,
jehož at' chválí každý hlas,
jak nyní, tak po všechen čas. Amen.²⁵

9. **Večerní modlitba**

Dřív nežli k spánku ulehnu,
k Bohu své srdce pozvednu:
Buď věčně chválen, veleben
za vše, co dals mi dnešní den!
A jestli v čem jsem pochybil,
prosím tě, bys mi odpustil.
Pak spokojeně mohu spát,

---

²⁵ Ferdinand Neubauer: *Cestička do nebe*, nákl. vlastním, Otrokovice-Bařov 1947, s. 59.

můj anděl bude u mne stát.
Maria, Boží Rodičko,
ó chraň mne, ó chraň mne, Matičko!
A ty můj Kriste Ježíši,
můj Bože, dobro nejvyšší,
v tvé rány sebe ukrývám,
pak šťasten klidně usínám. Amen.²⁶

10. Modlitby u stolu

Modlitba před jídlem

Ó, Bože, od něž všechno jest,
vzdáváme tobě dík a čest
a vše, co jsi nám k jídlu dal,
prosíme, abys požehnal. Amen.

Modlitba po jídle

Za pokrm nápoj, buď ti dík,
vždyť tys náš Božský prostředník,
tys dal a budeš dávat stále,
ať život náš je k Boží chvále. Amen.

11. Modlitba k Duchu svatému (Kancionál č. 003)

Přijď, duchu svatý, naplň srdce svých věrných a zapal
v nich oheň své lásky.

K Sešli svého Ducha a všechno bude stvořeno

L a obnovíš tvář země.

K Modleme se: Bože, ty nám sesíláš svého Ducha, aby
nás osvěcoval světlem pravdy; dej, ať nám tato jeho
pomoc nikdy nechybí, abychom se dobře rozhodovali a
správně jednali. Skrze Krista, našeho Pána.

L Amen.

---

²⁶ *Cestička do nebe*, s. 60.

Modlitba svatého Augustina

Dýchej ve mně, Duchu svatý,
abych myslel na to, co je svaté.
Pobízej mě, Duchu svatý,
abych dělal to, co je svaté.
Přitahuj mě, Duchu svatý,
abych miloval to, co je svaté.
Posiluj mě, Duchu svatý,
abych chránil to, co je svaté.
Ochraňuj mě, Duchu svatý,
abych už nikdy neztratil to, co je svaté. Amen.

12. Růženec (Kancionál č. 009)

Víra, naděje a láska

1. v kterého věříme.
2. v kterého doufáme.
3. kterého milujeme.

Tajemství radostného růžence

1. kterého jsi z Ducha svatého počala.
2. s kterým jsi Alžbětu navštívila.
3. kterého jsi v Betlémě porodila.
4. kterého jsi v chrámě obětovala.
5. kterého jsi v chrámě našla.

Tajemství světelného růžence

1. který byl pokřtěn v Jordánu.
2. který na svatbě v Káně zjevil svou božskou moc.
3. který hlásal Boží království a vyzýval k pokání.
4. který na hoře Proměnění zjevil svou slávu.
5. který ustanovil Eucharistii.

Tajemství bolestného růžence

1. který se pro nás krví potil.
2. který byl pro nás bičován.
3. který byl pro nás trním korunován.
4. který pro nás nesl těžký kříž.
5. který byl pro nás ukřižován.

Tajemství slavného růžence

1. který z mrtvých vstal.
2. který na nebe vstoupil.
3. který Ducha svatého seslal.
4. který tě, Panno, do nebe vzal.
5. který tě v nebi korunoval.

Fatimská modlitba

Pane Ježíši, odpusť nám naše hříchy, uchraň nás pekelného ohně a přived' do nebe všechny duše, zvláště ty, které tvého milosrdenství nejvíce potřebují.

13. Modlitby k Matce Boží

Zdravas, Královno, Matko milosrdenství, živote, sladkosti a naděje naše, buď zdráva! K tobě voláme, vyhnání synové Evy, k tobě vzdycháme, lkající a plačící v tomto slzavém údolí. A proto, orodovnice naše, obrat' k nám své milosrdné oči a Ježíše, požehnaný plod života svého, nám po tomto putování ukaž, ó milostivá, ó přívětivá, ó přesladká Panno Maria! (Kancionál č. 007)

Pod ochranu tvou se utíkáme, svatá Boží Rodičko. Neodmítej naše prosby v našich potřebách, ale ode všeho nebezpečí vysvobod' nás vždycky, Panno slavná a požehnaná! Paní naše, prostřednice naše, orodovnice naše, u Syna nám smilování vypros, Synu svému nás doporuč, k Synu svému nás doprovod'. (Kancionál č. 008)

Ó Paní má, ó Matko má, pomni, že tobě náležím. Abych ukázal, jak jsem ti oddán, zasvěcuji ti dnes svůj zrak, svůj sluch, svůj jazyk, své srdce a sebe celého. Když tobě náležím, dobrá Matko má, chraň a opatruj mne jako statek a majetek svůj. Amen.²⁷

---

²⁷ *Boží cesta – písně a modlitby katolického křesťana*, Obzor, Bratislava 1968¹⁸, s. 473.

Pamatuj, láskyplná Panno Maria, že nikdy nebylo slýcháno, abys opustila toho, kdo se utíkal pod tvou ochranu, kdo vzýval tvou moc, kdo prosil o tvou přímluvu. Panno panen a Matko, v této důvěře se k tobě utíkám i já. K tobě přicházím, před tebou stojím, já, kající hříšník. Dobrá Matko Slova, neodvracej se od mých slov, ale slyš je a vyslyš. Amen.²⁸

14. Modlitba k andělu strážnému (Kancionál č. 010)

Anděle Boží, strážce můj,
rač vřdycky být ochránce můj:
mě vřdycky ved' a napravuj,
ke všemu dobrému mě vzbuzuj.
Ctnostem svatým mě vyučuj,
at' jsem tak živ, jak chce Bůh můj.
Tělo, svět, d'ábla přemáhám,
na tvá vnuknutí pozor dávám.
A tak s tebou ve spojení
at' vytrvám do skonání,
po smrti pak v nebi věčně
chválím Boha ustavičně. Amen.

15. Modlitba za rodiče

Odměň mého tatínka a maminku
za všechnu jejich lásku ke mně,
vynahraď jim všechny jejich starosti,
jejich práce a bolesti,
které pro mne a kvůli mně museli trpět.
Ušetři je zklamání,

---

²⁸ *Kompendium Katechismu katolické církve*, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2006, s. 176-177; *Boží cesta*, s. 481-482.

ušetří je mého nevděku.
Kéž je na zemi největší jejich odměnou
radost z hodných dětí.
Dej jim pevné zdraví,
dej jim spokojenost a pravé štěstí,
jaké jim lidé nemohou dát.
Pomáhej jim,
aby tobě věrně sloužili a měli tě rádi,
abys je po smrti mohl vzít k sobě do nebe.
Kéž se tam jednou s nimi shledám
a mohu se u tebe věčně s nimi radovat!²⁹

16. Modlitba za uchování čistoty

Svatá Marie Goretti, která jsi milovala čistotu,
každého prostopášného slova ses varovala jako
nebezpečné nemoci. Vše, co jsi dělala, bylo
šlechtné a čisté a chtěla jsi být nádobou hodnou
Spasitele. Dej mi být takový/á, jaká jsi byla ty:
čistá v myšlenkách, šlechtná ve slovech,
počestná v chování. Ukaž mně, co je krásné.
Chraň ve mně to, co je nejkrásnější. Amen.

17. Modlitba před svatým přijímáním

Modlitba ke sv. přijímání sv. Tomáše Akvinského

Všemohoucí, věčný Bože, přistupuji ke slavení
svátosti tvého jednorozeného Syna, našeho Pána,
Ježíše Krista. Přistupuji jako nemocný k Lékaři
života, jako nečistý k Pramenu milosrdenství, jako

---

²⁹ *Cestička k Bohu*, s. 46-47.

slepý ke Světlu věčné jasnosti, jako ubohý a nuzný k Pánu nebe i země. Tys nesmírně bohatý a štědrý. Prosím tě: uzdrav mě nemocného, obmyj mě nečistého, osvět' mě slepého, obdaruj mě chudého a oblékni nahého, abych přijal Chléb andělů, Krále králů a Pána pánů s takovou úctou a pokorou, s takovou zkroušeností a zbožností, s takovou čistotou a vírou, s takovým předsevzetím a úmyslem, jak to vyžaduje spása mé duše. Dej, ať svátost tvého Těla a Krve nejen slavím jako obřad, ale skutečně přijmu se všemi jejími účinky. Dej, ať Tělo tvého jednorozeného Syna, našeho Pána Ježíše Krista, narozeného z Panny Marie, přijmu tak, abych byl v jeho tajemném těle živým údem. Nyní přijímám tvého milovaného Syna skrytého pod svátostnými způsoby; dej, ať na něj mohu v nebi navěky patřit tváří v tvář. Neboť On s Tebou žije a kraluje na věky věků. Amen.³⁰

18. Modlitby po svatém přijímání

Prosby k nejsvětějšímu Vykupiteli (sv. Ignác z Loyoly)

Duše Kristova, posvět' mě.

Tělo Kristovo, zachraň mě.

Krvi Kristova, opoj mě.

Vodo z boku Kristova, obmyj mě.

Utrpení Kristovo, posilni mě.

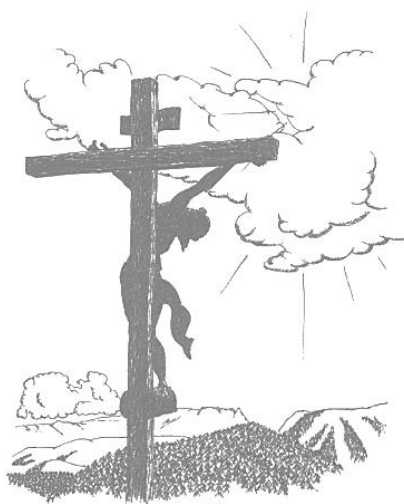
³⁰ *Český misál*, Česká liturgická komise, Praha 1983, s. 957.

dobrý Ježíši, vyslyš mě.
Ve svých ranách ukryj mě.
Nedopust', abych se odloučil od tebe.
Před zlým nepřítelem ochraň mě.
V hodině mé smrti zavolej mě.
A dej, at' přijdu k tobě,
abych tě s tvými svatými
chválil navěky. Amen.³¹

Odevzdání sebe (sv. Ignác z Loyoly)

Přijmi, Pane, všechnu mou svobodu. Přijmi mou paměť, můj rozum a všechnu mou vůli. Všechno, co mám a co mi patří, mám od tebe: všechno ti to odevzdávám, nalož s tím podle své vůle. Jenom o lásku k tobě tě prosím a o tvou milost, to mi stačí, nic jiného už nežádám.³²

---

³¹ *Kompendium KKC*, s. 176.

³² *Český misál*, s. 960.

Modlitba před obrazem Ukřižovaného

Můj dobrý, láskyplný Ježíši, před tvou tváří padám na kolena a plný soucitu a bolesti sám u sebe uvažuji a rozjímám o tvých pěti ranách, mám na mysli, co už prorok David vložil do tvých úst: „Probodli mi ruce i nohy, spočítat mohu všechny své kosti“ (Ž 22, 17). Z celé duše tě vroucně žádám a zapřísahám: vlej do mého srdce živou víru, naději a lásku, opravdovou lítost nad spáchanými hříchy a pevnou vůli je napravit.³³

Modlitba ke Kristu Králi (papež Pius XI.)

Pane Ježíši Kriste, vzdávám Ti čest jako Králi celého světa. Všechno, co je stvořeno bylo stvořeno pro Tebe. Rozhodni o mě tak, jak se Tobě zalíbí. Obnovuji svůj křestní slib, zříkám se ďábla, všeho, čím se pyšní a co působí a slibuji, že budu žít jako dobrý křesťan. Zcela zvláštním způsobem si беру za povinnost podle svých sil bojovat za Boží práva a za Tvou Církev. Nejsvětější Srdce Ježíšovo, Tobě zasvěcuji to málo, co mohu udělat, aby všechna srdce mohla uznat Tvé svaté království a aby tak byla upevněna ve světě Tvá říše pokoje. Amen.

---

³³ Ibid.

Modlitba svatého bratra Klause

Můj Pane a můj Bože, vezmi ode mě vše, co mi brání jít k Tobě!

Můj Pane a můj Bože, dej mi vše, co mi pomáhá na cestě k Tobě!

Můj Pane a můj Bože, vezmi mě a dej mě zcela za vlastnictví Tobě! Amen.

Ježíši, zůstaň v mé duši, vzdaluj mě od hříchu.

Dej, abych volil jenom dobré a ne svou pýchu.

At' si vážím nevinnost a mohu jednou být navěky u Tebe.

Ochraňuj mě v pokušeních a uchovej pro nebe.

Amen.

Modlitba anděla ve Fatimě

Můj Bože, věřím v Tebe a modlím se k Tobě, doufám v Tebe a miluji Tě.

Prosím Tě za odpuštění pro ty,

kteří v Tebe nevěří, kteří se k Tobě nemodlí,

v Tebe nedoufají a Tebe nemilují. Amen.

Modlitba ke sv. Josefu (papež Lev XIII.; Kancionál 011)

K tobě, svatý Josefe, přicházíme ve své tísní.

Když jsme vzývali o pomoc tvou přesvatou snoubenku, žádáme s důvěrou i od tebe ochranu.

Pro lásku, která tě pojila s neposkrvněnou

Pannou a Bohorodičkou, a pro otcovskou lásku,

s kterou jsi objímal Ježíše, pokorně prosíme:

shlédni milostivě na dědictví, které si Ježíš

Kristus získal svou krví, a přispívej nám v našich

potřebách svou mocnou přímluvou. Starostlivý strážce svaté Rodiny, opatruj vyvolený lid Ježíše Krista. Odvrat' od nás, laskavý otče, všechnu nákazu bludů a mravní zkaženosti. Náš mocný ochránce, milostivě nám z nebe pomáhej v tomto boji s mocnostmi temna a jako jsi kdysi vysvobodil Ježíše z nebezpečí života, tak nyní braň církev Boží proti úkladům nepřátel a proti všemu protivenství. Nás pak všechny ustavičně ochraňuj, abychom podle tvého příkladu a s tvou pomocí svatě žili, zbožně zemřeli a dosáhli věčné blaženosti v nebesích. Amen.

Poznámka překladatele

Z důvodů praktických a katechetických jsem si dovolil některá slovní spojení nepřekládat přesně podle němčiny, ale podle katechetické praxe, zvláště, když se jednalo o znění příkázání nebo o ustálené teologické termíny, které jsou v češtině obvyklé. Snažil jsem se také držet formulací uvedených v Katechismu katolické Církve a Kompendiu Katechismu katolické Církve. Pokud se jedná o citace míst z Písma svatého, užíval jsem Českého ekumenického překladu, pro překlad modliteb jsem hojně využíval zdroje uvedené v poznámkách, aby překladem nedošlo k zavedení nového znění. Některé zvláště básnické texty jsem nahradil jinými ve stejném smyslu. Snažil jsem se zvláště přidat odkaz na Kancionál, který je věrnou pomůckou duchovního života snad každého katolického věřícího. Doufám, že tento Malý katechismus P. Martina Ramma, FSSP bude vhodnou pomůckou na cestě víry a k oslavě Boží i pro české čtenáře. Také velice děkuji za korekturu a doplnění PhDr. Jakubu Zentnerovi, FSSP.

v Olomouci dne 23. 11. o památce sv. Klementa Římského léta Páně
2012, Vladimír Zeman

O. A. M. G. D.